

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.003.01.2023

Pani
Alicja Kirkiewicz
Dyrektor
Okręgowy Ośrodek
Wychowawczy w Szczecinie
ul. Modra 11
71-220 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/051 – Zapewnienie bezpieczeństwa i działalność resocjalizacyjna w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Szczecinie ¹ , ul. Modra 11, 71-220 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alicja Kirkiewicz, Dyrektor Ośrodka od 1 września 2022 r., wcześniej Dyrektor Schroniska dla Nieletnich w Szczecinie ² od 1 lutego 2021 r. W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora lub p.o. Dyrektora Schroniska pełnili też: Paweł Radziszewicz (od 1 stycznia do 30 kwietnia 2019 r.); Adam Szczemiński (od 1 maja do 31 sierpnia 2019 r.); Dorota Górna (od 1 września 2019 r. do 9 stycznia 2020 r. oraz od 1 września do 30 września 2020 r.), Justyna Szulc (od 10 stycznia do 31 sierpnia 2020 r.) oraz Jacek Rafiński (od 1 października 2020 r. do 31 stycznia 2021r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie bezpieczeństwa w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych. 2. Działalność resocjalizacyjna w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023 do zakończenia czynności kontrolnych (lata szkolne 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/18/2023 z 20 stycznia 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-3)</p>

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor SdN/OOW⁵ podjął działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa wychowanków oraz prawidłowo wydatkował środki finansowe w tym zakresie. W SdN/OOW opracowano wszystkie dokumenty dotyczące bezpieczeństwa, w tym Plan ochrony. Plan ten zawierał wszystkie niezbędne elementy, przy czym nie został on terminowo zaktualizowany. Pracownikom ochrony przypisano zadania związane z ochroną wewnętrzną. W SdN/OOW wydzielone były izby: adaptacyjna, chorych i izolacyjna (przed 1 września 2022 r.) Prawidłowo zorganizowano działalność resocjalizacyjną. Dla każdego wychowanka opracowano indywidualną diagnozę oraz opinię diagnostyczną dla sądu (przed 1 września 2022 r.) lub po tym terminie m.in. Indywidualny Plan Oddziaływań Wychowawczych, Resocjalizacyjnych i Terapeutycznych⁶, na bieżąco udzielano pomocy psychologiczno-pedagogicznej

¹ Dalej: Ośrodek lub OOW.

² Przekształcone na podstawie Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 sierpnia 2022 r. w sprawie przekształcenia zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich w okręgowe ośrodki wychowawcze; dalej: Schronisko lub SdN.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Dyrektor.

⁶ Dalej: IPOWRiT.

oraz psychiatrycznej. Badana dokumentacja 10 wychowanków wykazała, że uczestniczyli oni w przewidzianych formach oddziaływań resocjalizacyjno-terapeutycznych, kształceniu ogólnym i zawodowym. SdN/OOW organizował zajęcia kulturalno-oświatowe oraz sportowo-rekreacyjne dla wychowanków, jak również terminowo informował właściwe Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie⁷ o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka oraz przekazywał PCPR dokumentację dotyczącą osoby usamodzielnianej. Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na: przechowywaniu zapisu monitoringu przez okres dłuższy niż wymagany, nierzetelnym prowadzeniu części dokumentacji dotyczącej przebiegu służby ochrony, pobytu w izbach, sporządzaniu notatek z zastosowania środków przymusu bezpośredniego, niedochowaniu wymaganego terminu aktualizacji porozumienia zawartego z Policją oraz nierzetelnym prowadzeniu ksiąg obiektów budowlanych, w tym m.in. braku obowiązkowych wpisów dotyczących danych identyfikujących osoby, które wystawiły dokumenty będące przedmiotem wpisów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie bezpieczeństwa w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych

Opis stanu faktycznego

1.1. Schronisko (Ośrodek) w badanym okresie był placówką zwykłą o charakterze resocjalizacyjnym zamkniętym z określonym limitem 53 miejsc. Przeznaczony był dla skierowanych do placówki na mocy orzeczenia sądu chłopców w wieku od 13 do 18 lat, którzy wyrazili wolę uczestniczenia w procesie resocjalizacji, a których postawa oraz zachowanie w Schronisku za tym przemawiały. W skład Schroniska wchodziły szkoły: Szkoła Podstawowa Nr 75 oraz Szkoła Branżowa I Stopnia Nr 15, warsztaty szkolne, internat, zespół diagnostyczny, służba zdrowia, ochrona oraz administracja i obsługa, a w skład Ośrodka: ww. szkoły i warsztaty szkolne, zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej, internat, dział ochrony, dział administracyjno-gospodarczy i dział księgowości. W okresie objętym kontrolą liczba wychowanków przebywających w SdN/OOW nie przekraczała ustalonego limitu⁹. W każdym z lat szkolnych objętych kontrolą liczba miejsc według arkusza organizacyjnego wynosiła 20¹⁰. (akta kontroli str. 4-15, 16-18)

Odnosząc się do przyczyn niższej liczby wychowanków przebywających w Schronisku (Ośrodku) w porównaniu do dopuszczalnego limitu 53 miejsc Dyrektor wyjaśniła, że wynikało to z braku *postanowień sądowych o zastosowaniu wobec nieletnich środka tymczasowego w postaci umieszczenia w schronisku dla nieletnich*. (akta kontroli str. 4-15)

⁷ Dalej: PCPR.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Liczba wychowanków według stanu ewidencyjnego wynosiła na: 31 marca 2019 r. - 18, 30 czerwca 2019 r. - 12, 30 września 2019 r. - 20, 31 grudnia 2019 r. - 16; 31 marca 2020 r. - 15, 30 czerwca 2020 r. - 15, 30 września 2020 r. - 19, 31 grudnia 2020 r. - siedmiu; 31 marca 2021 r. - sześciu, 30 czerwca 2021 r. - pięciu, 30 września 2021 r. - siedmiu, 31 grudnia 2021 r. - 11; 31 marca 2022 r. - 11, 30 czerwca 2022 r. - 13, 30 września 2022 r. - trzech, 31 grudnia 2022 r. - 13 oraz na dzień rozpoczęcia kontroli (23 stycznia 2023 r.) - 13 wychowanków.

¹⁰ Stan faktyczny wychowanków wynosił według stanu na: 31 marca 2019 r. - 18, 30 czerwca 2019 r. - 12, 30 września 2019 r. - 20, 31 grudnia 2019 r. - 16; 31 marca 2020 r. - 15, 30 czerwca 2020 r. - 15, 30 września 2020 r. - 19, 31 grudnia 2020 r. - siedmiu; 31 marca 2021 r. - sześciu, 30 czerwca 2021 r. - pięciu, 30 września 2021 r. - siedmiu, 31 grudnia 2021 r. - 11; 31 marca 2022 r. - 11, 30 czerwca 2022 r. - 13, 30 września 2022 r. - trzech, 31 grudnia 2022 r. - 11 oraz na dzień rozpoczęcia kontroli (23 stycznia 2023 r.) - 13 wychowanków.

1.2. W latach 2019-2023 (do 23 stycznia) skreślono z ewidencji Schroniska ogółem 43 wychowanków. Najdłuższy okres pobytu wychowanka wynosił 647 dni, a najkrótszy 55 dni.

Do 1 września 2022 r. przyczyną skreślenia ze stanu SdN było:

- zwolnienie ze Schroniska z związku z ustaniem wykonywania środka wychowawczego w 13 przypadkach (w 2019 r. - cztery przypadki, w 2020 r. - trzy, w 2021 r. – jeden, w 2022 r. pięć przypadków);
- przeniesienie do innego schroniska dla nieletnich w 12 przypadkach (w 2020 r. - dwa przypadki, w 2021 r. – jeden, w 2022 r. dziewięć przypadków);
- umieszczenie w zakładzie poprawczym w 18 przypadkach (w 2019 r. - pięć przypadków, w 2020 r. - sześć, w 2021 r. – cztery, a w 2022 r. trzy przypadki).

Po 1 września 2022 r. w jednym przypadku przyczyną skreślenia było przeniesienie do innego okręgowego ośrodka wychowawczego na wniosek Dyrektora (w 2022 r.) celem umożliwienia wychowankowi ukończenia kształcenia w zawodzie. Pobyt nieletniego w OOW wyniósł 17 dni.

(akta kontroli str. 4-15, 19-25, 26-36)

1.3. W Ośrodku znajdowała się jedna izba adaptacyjna (funkcjonująca przed 1 września 2022 r. jako izba przejściowa) oraz pomieszczenie po byłej izbie izolacyjnej¹¹. Wszystkie zlokalizowane były w budynku głównym OOW. Izba adaptacyjna i pomieszczenie po byłej izbie izolacyjnej zlokalizowane były przy wejściu głównym do budynku Ośrodka, przy głównym stanowisku ochrony¹².

W toku kontroli szczegółowym oględzinom poddano pomieszczenie izby adaptacyjnej oraz pomieszczenie po byłej izbie izolacyjnej. Ustalono, że:

- izba adaptacyjna była pomieszczeniem wyodrębnionym, odpowiadającym warunkom pomieszczenia mieszkalnego o powierzchni 11,2 m². Do izby prowadziły drzwi metalowe otwierane od zewnątrz, zamykane na zamek patentowy, z judaszem do podglądu. Pomieszczenie izby adaptacyjnej było wyposażone w łóżka, kołdry i poduszki w poszwach oraz piżamy, szafkę na książki i przybory do pisania, telewizor (zamontowany w otworze w ścianie, poza zasięgiem nieletnich), stolik i krzesła. W izbie adaptacyjnej znajdowała się kamera monitoringu pozwalająca na stały nadzór nad znajdującymi się w izbie nieletnimi, umieszczona pod sufitem, poza zasięgiem nieletnich. Podgląd monitoringu z izby znajdował się w pomieszczeniu ochrony, które przylegało do izby. Jedno okno w izbie zabezpieczone było od zewnątrz metalową siatką i kratą, zamykane na dwa zamki patentowe. Pomieszczenie posiadało ogrzewanie w postaci grzejnika, istniała możliwość wentylowania pomieszczenia za pomocą uchylnego okna lub wentylacji grawitacyjnej. Izba była oświetlona dwoma lampami umieszczonymi w ścianie, poza zasięgiem nieletnich. Toaleta z umywalką i łazienka z kabiną prysznicową znajdowały się w części szkolnej budynku, w pobliżu izby, (jak oświadczyła Dyrektor i strażnicy, nieletni doprowadzani byli do tych pomieszczeń przez pracowników ochrony). W obu pomieszczeniach sanitarnych istniała możliwość korzystania z zimnej i ciepłej wody; spłuczki toalet i ujęcie wody przy umywalce były sprawne. W izbie nie było instalacji przyzywowej, nieletni mogli kontaktować się ze strażnikami przez drzwi przylegające do głównego stanowiska ochrony. Jak oświadczyła Dyrektor i strażnicy, posiłki dla nieletnich przynoszone były do izby przez dyżurnych ze stołówki znajdującej się w pobliżu izby. Przybory do higieny nieletnich przechowywane były w szafkach depozytowych zlokalizowanych w pomieszczeniu ochrony;
- pomieszczenie po byłej izbie izolacyjnej było pomieszczeniem odpowiadającym warunkom mieszkalnym (sprzęty zdemontowano). Powierzchnia pomieszczenia

¹¹ Izba izolacyjna funkcjonowała do 1 września 2022 r.

¹² Izba adaptacyjna - po prawej stronie od wejścia, pomieszczenie po byłej izbie izolacyjnej - po lewej stronie od wejścia, po środku znajdowało się przejście do szkoły zamknięte kratą zamykaną na klucz i zamek elektroniczny.

wynosiła 6,36 m². Wejście do byłej izby izolacyjnej prowadziło przez metalowe drzwi zamykane na zamek patentowy od zewnątrz, z judaszem do podglądu w drzwiach. Pomieszczenie było oświetlone dwoma lampami w ścianie, poza zasięgiem nieletnich oraz wentylowane za pomocą uchylnego okna i wentylacji grawitacyjnej. W oknie znajdowało się od zewnątrz zabezpieczenie w postaci metalowej siatki i kraty. Przy suficie zlokalizowano pozostałości po zlikwidowanym wewnętrznym systemie monitoringu oraz grzejnik, zabezpieczony siatką. Dyrektor i pracownicy ochrony oświadczyli, że aktualnie pomieszczenie nie jest użytkowane.

Stanowisko ochrony podczas oględzin było obsadzone przez dwóch pracowników ochrony, w izbie adaptacyjnej przebywało dwóch nieletnich, którzy na czas oględzin opuścili izbę (uczestniczyli w zajęciach sportowych na boisku).

(akta kontroli str. 4-15, 37-64)

1.4. W Schronisku i Ośrodku obowiązywała „Procedura stosowania środków przymusu bezpośredniego.”¹³, zawierająca zapisy zgodne z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich¹⁴, z ustawą z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹⁵ oraz z ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich¹⁶.

Poza izbą izolacyjną (prowadzoną w Schronisku od 1 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2022 r.), Ośrodek wyposażony był w środki przymusu bezpośredniego w postaci trzech kaftanów bezpieczeństwa, czterech pasów obezwładniających, dwóch kasków zabezpieczających i jednej pary kajdanek.

W obu placówkach prowadzony był „Rejestr przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego.” Z dokumentacji Schroniska (Ośrodka) wynikało, że:

- w 2019 r. nie stwierdzono na podstawie ww. dokumentacji zastosowania środków przymusu bezpośredniego;
- w 2020 r. dwa razy zastosowano umieszczenie w izbie izolacyjnej i dwa razy zastosowano wobec wychowanków siłę fizyczną;
- w 2021 r. trzy razy zastosowano umieszczenie w izbie izolacyjnej i 16 razy zastosowano wobec wychowanków siłę fizyczną;
- w 2022 r. (do 31 sierpnia) jeden raz zastosowano umieszczenie w izbie izolacyjnej, trzy razy zastosowano wobec wychowanków siłę fizyczną oraz jeden raz zastosowano wobec wychowanka pas zabezpieczający wraz z siłą fizyczną;
- w 2022 r. (od 1 września) nie zastosowano wobec wychowanków środków przymusu bezpośredniego;
- w 2023 r. (do dnia rozpoczęcia kontroli) jeden raz zastosowano wobec wychowanka siłę fizyczną.

(akta kontroli str. 4-15, 37-64, 65-76, 77-111, 112-126, 127, 128-172, 173-212)

Badaniem kontrolnym objęto 15 z 29 (51,7%) przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego, z tego dziewięć przypadków zastosowania siły fizycznej (w jednym przypadku łącznie z pasem zabezpieczającym) oraz sześć przypadków zastosowania środka w postaci umieszczenia w izbie izolacyjnej. Ustalono dla badanych przypadków, że:

- we wszystkich przypadkach środek przymusu bezpośredniego zastosowała osoba uprawniona w myśl art. 35 ust. 3 pkt 1 lub 2 ustawy o środkach przymusu,

¹³ Wprowadzona zarządzeniem Nr 30/2020 Dyrektora z dnia 29.10.2020 r. w sprawie wprowadzenia procedur i regulaminów w Schronisku dla Nieletnich w Szczecinie, a od 02.02.2023 r. obowiązywała nowa Procedura wprowadzona zarządzeniem Nr 4/2023 Dyrektora z dnia 02.02.2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu OOW, Regulaminu funkcjonowania monitoringu wizyjnego, Planu Ochrony, a także Procedury stosowania środków przymusu bezpośredniego.

¹⁴ Dz. U z 2018 r. poz. 969 ze zm., dalej: ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich. Uchylona z dniem 1 września 2022 r.

¹⁵ Dz. U z 2023 r. poz. 202, dalej: ustawa o ośrodkach przymusu.

¹⁶ Dz. U z 2022 r. poz. 1700, dalej: ustawa o wspieraniu i resocjalizacji.

- tj. dyrektor, albo w razie jego nieobecności zastępujący go pracownik pedagogiczny lub strażnicy (w razie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby);
- w 13 z 15 przypadków została sporządzona notatka służbowa z użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o środkach przymusu, a w dwóch przypadkach nie sporządzono notatki lub protokołu z zastosowania określonego środka, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;
 - w 13 z 15 przypadków notatka została sporządzona przez wszystkich uprawnionych do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
 - w 13 z 15 przypadków notatkę z użycia lub wykorzystania środka przymusu bezpośredniego osoby uprawnione przekazały przełożonemu zgodnie z art. 51 ust. 3 ustawy o środkach przymusu;
 - w 11 z 15 przypadków notatka nie zawiera wszystkich elementów wymaganych przez art. 54 ust. 1 ustawy o środkach przymusu, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*, a tylko cztery z badanych notatek były kompletne;
 - we wszystkich przypadkach w skutek użycia lub wykorzystania środka przymusu bezpośredniego nie doszło do zranienia osoby lub wystąpienia innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierci, zranienia albo śmierci zwierzęcia, a w trzech z 15 przypadków doszło do zniszczenia mienia SdN/OOW;
 - w jednym przypadku zastosowania pasa obezwładniającego zgodnie z art. 16 ust. 5 ustawy o środkach przymusu zapewniono wychowankowi pomoc medyczną udzieloną przez lekarza zatrudnionego w placówce;
 - w 14 z 15 przypadków informacje u użyciu środków przymusu bezpośredniego zgodnie z art. 40 ustawy o środkach przymusu przekazano do: sądu rodzinnego sprawującego nadzór nad placówką, a w jednym przypadku nie przekazano do ww. sądu, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*, a we wszystkich przypadkach do sądu rodzinnego wykonującego środek wychowawczy oraz organu, do którego dyspozycji pozostawał nieletni umieszczony w Schronisku/Ośrodku.

(akta kontroli str. 4-15, 37-64, 65-76, 77-111, 112-126, 127, 128-172, 173-212)

1.5. W oparciu o prowadzone w Schronisku (Ośrodku) księgi ewidencji nieletnich umieszczonych w: izbie przejściowej (od 1 września 2022 r. izbie adaptacyjnej) i izbie izolacyjnej (do 1 września 2022 r.) ustalono m.in., że:

- w 2019 r. wystąpiło 12 pobyków w izbie przejściowej 12 wychowanków;
- w 2020 r. wystąpiło 11 pobyków w izbie przejściowej 11 wychowanków oraz dwa pobyki w izbie izolacyjnej dwóch wychowanków nie odnotowane w księdze ewidencji wychowanków w izbie izolacyjnej z powodu nieprowadzenia w tym okresie takiej księgi, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;
- w 2021 r. wystąpiło 13 pobyków w izbie przejściowej 13 wychowanków oraz pięć pobyków w izbie izolacyjnej pięciu wychowanków (w tym dwa przypadki dwóch wychowanków nie odnotowane w księdze ewidencji wychowanków w izbie izolacyjnej, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*);
- w 2022 r. (do 31 sierpnia) wystąpiło osiem pobyków w izbie przejściowej ośmiu wychowanków oraz cztery pobyki w izbie izolacyjnej czterech wychowanków;
- w 2022 r. (od 1 września) wystąpiło 13 pobyków w izbie adaptacyjnej 13 wychowanków;
- w 2023 r. (do dnia rozpoczęcia kontroli) wystąpiły cztery pobyki w izbie adaptacyjnej czterech wychowanków.

(akta kontroli str. 213, 214, 215-220)

Przed 15 lutego 2021 r. w SdN nie prowadzono księgi ewidencji nieletnich w izbie izolacyjnej, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 213, 214, 215-220)

Badaniem kontrolnym objęto sześć z 72 (8,3%) ww. przypadków, tj. trzy pobyty w izbie przejściowej i trzy pobyty w izbie adaptacyjnej. Ustalono dla badanych przypadków:

- czas pobytu w izbach przejściowej i adaptacyjnej nie przekraczał limitu wynikającego z § 44 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich¹⁷ (do 31 sierpnia 2022 r.) oraz z art. 125 ust. 4 w zw. z art. 130 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (od 1 września 2022 r.) tj.: nie był dłuższy niż 14 dni,
- księga ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie adaptacyjnej była prowadzona rzetelnie i zawierała wszystkie elementy, o których mowa w § 4 załącznika do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie funkcjonowania okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich¹⁸, tj.: imię i nazwisko nieletniego, datę i godzinę umieszczenia, przyczynę umieszczenia, imię i nazwisko osoby podejmującej decyzję o umieszczeniu, uwagi i spostrzeżenia osób sprawujących opiekę nad nieletnim w czasie jego pobytu w izbie oraz datę i godzinę zwolnienia z izby, natomiast księga ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie przejściowej zawierała informacje określone w § 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ZP¹⁹, tj.: imię i nazwisko wychowanka (nieletniego), datę i godzinę umieszczenia, imię i nazwisko osoby podejmującej decyzję o umieszczeniu, uwagi i spostrzeżenia osób sprawujących opiekę nad wychowankiem w czasie jego pobytu w izbie oraz datę i godzinę zwolnienia z izby (lecz w przypadku dwóch na trzy kontrolowane przypadki nie podano przyczyny umieszczenia nieletniego w izbie przejściowej, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*);
- w pięciu badanych przypadkach umieszczenie w izbie przejściowej²⁰ i adaptacyjnej²¹ odbyło się zgodnie z przepisami § 51 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ZP, tj. po przyjęciu do Schroniska lub zgodnie z art. 125 ust. w zw. z art. 130 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji tj. po przybyciu po raz pierwszy do Ośrodka i po niepowrocie, zaś w jednym przypadku umieszczenie w izbie adaptacyjnej wynikało z przesłanek określonych w art. 126 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 130 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji;
- nieletnich umieszczonych w izbie adaptacyjnej niezwłocznie, nie później niż w terminie 48 godzin od chwili umieszczenia poddawano wstępnym badaniom lekarskim, zgodnie z art. 125 ust. 3 w zw. z art. 130 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji.

(akta kontroli str. 4-15, 221-238)

Badaniem kontrolnym objęto sześć z ośmiu (75%) przypadków pobytu w izbie izolacyjnej. Ustalono dla badanych przypadków:

- nie odnotowano dwóch przypadków umieszczenia w izbie izolacyjnej 1 października 2020 r., ponieważ przed 15 lutego 2021 r. w Ośrodku nie prowadzono księgi ewidencji nieletnich w izbie izolacyjnej oraz dwóch przypadków umieszczenia w izbie izolacyjnej 3 i 13 września 2021 r. pomimo prowadzenia takiej księgi w Schronisku we wskazanym okresie, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 487, dalej: rozporządzenie w sprawie ZP. Uchylony z dniem 1 września 2022 r.

¹⁸ Dz. U. poz. 1897, dalej: rozporządzenie w sprawie funkcjonowania ZP; od 9 września 2022 r.

¹⁹ Do 31 sierpnia 2022 r.

²⁰ Do 31 sierpnia 2022 r.

²¹ Od 1 września 2022 r.

- we wszystkich sześciu przypadkach czas pobytu w izbie izolacyjnej był zgodny z art. 27 ust. 2 ustawy o środkach przymusu, tj.: nie dłuższy niż 48 godzin, a w przypadku nieletniego, który nie ukończył 14 lat nie dłuższy niż 12 godzin;
- księga ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie izolacyjnej (w czterech badanych przypadkach) zawierała informacje określone w § 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ZP²², tj.: imię i nazwisko wychowanka (nieletniego), datę i godzinę umieszczenia, przyczyny umieszczenia nieletniego w izbie, imię i nazwisko osoby podejmującej decyzję o umieszczeniu, uwagi i spostrzeżenia osób sprawujących opiekę nad wychowankiem w czasie jego pobytu w izbie oraz datę i godzinę zwolnienia z izby;
- w sześciu badanych przypadkach umieszczenie w izbie izolacyjnej²³ odbyło się zgodnie z przepisami art. 95a ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz zgodnie z art. 11 pkt 2 i 14 ustawy o środkach przymusu, tj.: w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby oraz przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji;
- w czterech na sześć badanych przypadków umieszczeniu w izbie izolacyjnej towarzyszyło sporządzenie notatki z użycia środków przymusu bezpośredniego zgodnie z przepisami art. 51 ustawy o środkach przymusu, a w dwóch przypadkach nie sporządzono notatki lub protokołu z zastosowania takiego środka; dwie z czterech sporządzonych na tę okoliczność notatek nie zawierały elementów określonych w art. 54 ust. 1 pkt 3a i 9 ustawy o środkach przymusu, tj. daty urodzenia nieletniego, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;
- w sześciu badanych przypadkach umieszczenia w izbie izolacyjnej, notatka i nośnik zawierający zapis z urządzeń rejestrujących z umieszczenia nieletniego w izbie izolacyjnej nie zostały dołączone do akt osobowych nieletniego, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 4-15, 173-212, 215-220)

1.6. W oparciu o prowadzone w Schronisku (Ośrodku) księgi ewidencji wydarzeń nadzwyczajnych ustalono m.in., że:

- w 2019 r. wystąpiły dwa wydarzenia nadzwyczajne (pobicie wychowanka przez wychowanka oraz autoagresja wychowanka powodująca konieczność hospitalizacji lub udzielenia specjalistycznej pomocy medycznej);
- w 2020 r. wystąpiły cztery wydarzenia nadzwyczajne (bunt wychowanków, ucieczka wychowanka spoza Schroniska oraz dwa inne zdarzenia, które spowodowały zagrożenie lub naruszenie bezpieczeństwa Schroniska, zagrożenie dla zdrowia lub życia nieletniego lub pracownika Schroniska lub naruszenie prawa przez wychowanka ścigane z urzędu albo stan, w którym istniało takie zagrożenie – wypadek wychowanka podczas jazdy na rowerze i próba wniesienia narkotyków na teren Schroniska);
- w 2021 r. wystąpiły cztery wydarzenia nadzwyczajne (pobicie wychowanka przez wychowanka, groźne zakłócenie bezpieczeństwa lub porządku w Schronisku oraz dwie autoagresje wychowanka powodujące konieczność hospitalizacji lub udzielenia specjalistycznej pomocy medycznej);
- w 2022 r. (do 31 sierpnia) wystąpiły trzy wydarzenia nadzwyczajne (ucieczka wychowanka spoza Schroniska, pobicie wychowanka przez wychowanka oraz podejrzenie popełnienia przez pracownika, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, czynu noszącego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu – uderzenie wychowanka przez wychowawcę w twarz);

²² Do 31 sierpnia 2022 r.

²³ Do 31 sierpnia 2022 r.

- w 2022 r. (od 1 września) wystąpiło jedno wydarzenie nadzwyczajne (pobicie wychowanka);
 - w 2023 r. (do dnia rozpoczęcia kontroli) wystąpiły trzy wydarzenia nadzwyczajne (pobicia wychowanka przez wychowanka).
- (akta kontroli str. 239-260, 261-267, 268-275)

Badaniem kontrolnym objęto dziesięć z 17 (58,8%) wydarzeń nadzwyczajnych w SdN/OOW. Ustalono dla badanych przypadków, że:

- w dziewięciu na dziesięć badanych przypadków Dyrektor powiadomił niezwłocznie o wydarzeniu nadzwyczajnym Ministerstwo Sprawiedliwości zgodnie z § 97 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ZP²⁴ oraz § 68 ust. 2 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP²⁵, a w jednym przypadku uczynił to dopiero po trzech dniach od zdarzenia, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;
- we wszystkich badanych przypadkach Dyrektor podejmował działania naprawcze celem zapobiegnięcia wydarzeniu nadzwyczajnemu w przyszłości m.in. omawiano sytuację na zespole kierowniczym i podejmowano środki zaradcze np. opracowano nowe zasady organizowania zajęć poza placówką, objęto wychowanków dodatkową opieką psychologiczno-pedagogiczną oraz wzmocnionym nadzorem, podjęto działania zmierzające do zatrudnienia specjalistów na terenie placówki (lekarz stomatolog), zorganizowano szkolenia dla pracowników w zakresie transportowania wychowanków i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, po wyczerpaniu środków wychowawczych umieszczano wychowanków w schroniskach interwencyjnych, wyciągano konsekwencje wobec pracowników zaniedbujących swoje obowiązki, zawiadamiano Policję i prokuraturę o możliwości popełnienia przestępstwa, zawiadamiano sądy rodzinne, pod których nadzorem pozostają nieletni, podjęto wymianę niektórych kamer monitoringu (analogowe na cyfrowe); zobowiązano pracowników do obserwowania i rozpoznawania nastrojów, badania i monitorowania atmosfery wychowawczej.

(akta kontroli str. 276-353)

Księga ewidencji wydarzeń nadzwyczajnych SdN/OOW zawierała wymagane elementy wskazane w § 9 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ZP, a od 1 września 2022 r. § 10 załącznika²⁶ do rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP, tj.: liczbę porządkową, imię i nazwisko nieletniego; datę i godzinę wydarzenia; rodzaj wydarzenia oraz miejsce jego wystąpienia; opis wydarzenia; pod czyją opieką przebywał nieletni; w przypadku ucieczki (datę i godzinę doprowadzenia (lub przybycia) nieletniego, informację kto do doprowadził, imię i nazwisko przyjmującego). Księga ewidencji wydarzeń nadzwyczajnych zawierała 17 wpisów (do 31 sierpnia 2022 r. - 13 wpisów, od 1 września 2022 r. - cztery wpisy).

(akta kontroli str. 268-275)

Otrzymane informacje od Komendanta Miejskiego Policji w Szczecinie, Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie, Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie²⁷ oraz objęte analizą kontrolną inne dokumenty, w tym księgi ewidencji wydarzeń nadzwyczajnych, księgi przebiegu służby nocnej i dziennej, zastosowanych wobec nieletnich kar, potwierdziły wystąpienie zdarzeń, które zostały zakwalifikowane jako wydarzenia nadzwyczajne

²⁴ Przed 1 września 2022 r.

²⁵ Po 1 września 2022 r.

²⁶ Sposób prowadzenia dokumentacji pobytu nieletnich w ośrodku.

²⁷ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

w SdN/OOW²⁸. Ponadto pogotowie ratunkowe i policja przeprowadziły w SdN/Ośrodku w kontrolowanym okresie po cztery interwencje, których nie odnotowano w rejestrze ewidencji wydarzeń nadzwyczajnych SdN/OOW.

(akta kontroli str. 354-358, 856-906)

1.7. W okresie objętym kontrolą obowiązywały postanowienia jednego Planu Ochrony Schroniska²⁹. W SdN/OOW obowiązywał system ochrony, zgodny z § 105² rozporządzenia w sprawie ZP oraz § 51 i 52 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP.

(akta kontroli str. 239-260, 359-463)

Liczba pracowników (w etatach), którzy realizowali ochronę SdN/OOW (według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia) wynosiła odpowiednio w: 2019 r. - 12 i 11; 2020 r. - 11 i 10; 2021 r. - dziewięć i dziewięć, 2022 r. - 10 i 10. Zatrudnienie w etatach ogółem wynosiło odpowiednio według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia w: 2019 r. – 40,82 i 37,67; 2020 r. – 36,77 i 37,72, 2021 r. – 37,35 i 36,31, 2022 r. – 40,92 i 36,22.

Liczba pracowników (w etatach), którzy realizowali ochronę SdN/OOW według stanu na: 31 sierpnia 2022 r. i 30 września 2022 r. wynosiła dziewięć, 23 stycznia 2023 r.³⁰ - 10. Zatrudnienie SdN/OOW w etatach ogółem wynosiło 35,28 etatu (według stanu na 31 sierpnia 2022 r.); 34,86 (30 września 2022 r.) i 36,37 (23 stycznia 2023 r.).

W okresie objętym kontrolą ochronę SdN/OOW realizował również Dyrektor pełniąc nadzór nad pracownikami ochrony.

(akta kontroli str. 464-532, 533-537)

1.8. W okresie objętym kontrolą w Schronisku obowiązywał jeden Plan Ochrony Schroniska z 28 czerwca 2018 r. Ww. Plan obowiązujący w okresie objętym kontrolą (do 2 lutego 2023 r.) zawierał wszystkie elementy oraz załączniki przewidziane § 105⁷ ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie ZP. 2 lutego 2023 r. zatwierdzono do stosowania Plan Ochrony Ośrodka, który zawierał wszystkie elementy oraz załączniki przewidziane § 60 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP. Załącznikami do Instrukcji Alarmowej były wykazy adresowe pracowników Schroniska, które nie były aktualizowane³¹ raz na kwartał zgodnie z § 60 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ZP, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

W przypadku ww. Planu Ochrony z 28 czerwca 2018 r. Dyrektor do 30 czerwca 2022 r. bezpośrednio nadzorował jego realizację, po tym terminie wyznaczył pracownika bezpośrednio odpowiedzialnego za jego realizację³².

W Planie Ochrony z 2018 r. i Planie Ochrony z 2023 r. wprowadzono m.in.: instrukcję określającą sposób konwojowania nieletnich poza terenem SdN/OOW, otwierania wejścia do SdN/OOW w porze nocnej, korzystania i postępowania z kluczami³³, instrukcję w sprawie sposobu realizacji czynności zapobiegawczych; instrukcję w sprawie wykorzystania środków ochrony osobistej w trakcie wykonywania zadań służbowych; instrukcję alarmową; instrukcję określającą przyjmowanie nieletnich do SdN/OOW; instrukcję określającą odstępowania w pełnym systemie ochrony, a ponadto w Planie Ochrony z 2023 r. – dodatkowo sposób pracy Dyrektora i innych osób zajmujących stanowiska kierownicze w niedziele i święta.

W instrukcji ochronnej stanowiącej załącznik do ww. Planów Ochrony z 2018 r.

²⁸ Badaniu poddano dokumentację z miesięcy: styczeń i wrzesień badanego okresu, księgi wejść i wyjść, przebiegu służby nocnej i dziennej, rejestr nagród i wymierzonych środków dyscyplinarnych, korespondencję do rodziców dla próby 10 nieletnich.

²⁹ Plany Ochrony Schroniska dla Nieletnich w Szczecinie został wprowadzony zarządzeniem Dyrektora: Nr 6/2018 z 28 czerwca 2018 r., a Plan Ochrony Ośrodka w trakcie trwania kontroli NIK 2 lutego 2023 r.

³⁰ Dzień rozpoczęcia kontroli.

³¹ Ostatnia aktualizacja z 19 lipca 2021 r.

³² Jest nim pracownik ochrony OOW pełniący funkcję koordynatora ochrony.

³³ Od 30 kwietnia 2021 r.

i 2023r. dołączono, zgodnie z dyspozycją odpowiednio: § 105⁷ ust. 4 rozporządzenia w sprawie ZP i § 60 ust. 2 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP, rozliczenie stanu etatowego pracowników ochrony, zestawienie liczby stanowisk ochrony i plan sytuacyjny Schroniska oraz opis systemu zabezpieczenia elektronicznego.

(akta kontroli str. 239-260, 359-463, 538-578)

W SdN/OOW obowiązywały:

- porozumienie z Policją zawarte 2 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad i trybu współdziałania z Policją w sytuacjach nadzwyczajnych w Schronisku, które nie zostało zaktualizowane przed upływem okresu czterech lat, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;
- plan zabezpieczenia na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa; po opracowaniu ww. plan zatwierdził Komendant Wojewódzki Policji w Szczecinie oraz dyrektor Biura Bezpieczeństwa w Ministerstwie Sprawiedliwości³⁴.

(akta kontroli str. 239-260, 438-440, 579-597)

W przypadku ww. planów ochrony obowiązujących w okresie objętym kontrolą, Dyrektor na podstawie § 105⁷ ust. 7 rozporządzenia w sprawie ZP, a po 31 sierpnia 2022 r. – na podstawie § 62 ust. 1 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP, wyznaczył koordynatora ochrony jako pracownika bezpośrednio odpowiedzialnego za realizację planu ochrony i koordynowanie ochrony SdN/OOW.

(akta kontroli str. 239-260, 359-463, 538-578)

1.9. W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom, nieletnim i innym osobom oraz ustalonego porządku wewnętrznego w SdN/OOW realizowano ochronę, której organizację, zasady, kompetencje i obowiązki pracowników w tym zakresie opisano w obu planach ochrony placówki.

Pracownicy w zakresie ochrony pełnili służbę w systemie dwuzmianowym: od godziny 8.00 do 20.00 i od godziny 20.00 do 8.00. Plan ochrony przewidywał trzech strażników na zmianie dziennej i trzech – na zmianie nocnej (od 5 lutego 2021 r. dwóch strażników na zmianie nocnej). Liczbę pracowników ochrony realizujących w badanym okresie zadania w zakresie ochrony SdN/OOW opisano w pkt. 1.7 wystąpienia.

W instrukcji ochronnej określono zasady organizacji pracy i zakres podstawowych czynności służbowych pracowników ochrony na czterech stanowiskach ochrony przewidzianych w systemie ochrony SdN/OOW:

- główne stanowisko ochrony nr 1 – dyżurka przy wejściu do budynku głównego, przy izbie adaptacyjnej i byłej izbie izolacyjnej; stanowiło ono posterunek wewnętrzny i jednocześnie było posterunkiem zewnętrznym³⁵ zabezpieczającym wejście i wjazd na teren placówki, boisko szkolne oraz wszystkie ogrodzenia;
- stanowisko nr 2 – zabezpieczenie szkoły, było to stanowisko wewnętrzne zlokalizowane w dyżurce przy wejściu głównym;
- stanowisko nr 3 – zabezpieczenie warsztatów szkolnych, było to stanowisko wewnętrzne zlokalizowane w dyżurce na terenie warsztatów;
- stanowisko nr 4 – zabezpieczenie internatu, było to stanowisko wewnętrzne zlokalizowane w dyżurce internatu na pierwszym piętrze, do którego po godz. 15:00 przechodził strażnik zabezpieczający stanowisko w szkole lub w warsztatach.

W obu planach ochronnych i stanowiących ich część instrukcjach ochronnych wyznaczono stanowisko kontroli osób wchodzących i wychodzących z terenu

³⁴ Dalej: MS.

³⁵ Główne stanowisko ochrony było zewnętrznym posterunkiem do 31 sierpnia 2022 r..

SdN/OOW. Obowiązki w tym zakresie realizował pracownik ochrony na głównym stanowisku nr 1 – w dyżurce przy wejściu do budynku głównego³⁶.

W toku oględzin stwierdzono, że linia ogrodzenia zewnętrznego SdN/OOW wykonana była z elementów betonowych i prętów stalowych, a brama z metalowej siatki, o wysokości ok. 3,15 m, zakończonych odkosami z drutu ostrzowego i concertiny. Okna budynków SdN/OOW od zewnątrz były wyposażone w kraty z prętów stalowych i stalową siatkę zabezpieczającą. Na szczytach budynków i dachu odkosy wykonane były z drutu ostrzowego i concertiny. Wejście do budynków SdN/OOW było ograniczone³⁷. Dyrektor określił wykaz budynków i budowli oraz poszczególnych pomieszczeń, które mogły być dostępne w celu realizowania potrzeb nieletnich, okresy i zasady ich dostępności oraz sytuacje, w których ograniczono do nich dostęp, gdy było to uzasadnione możliwością wystąpienia zagrożenia dla życia lub zdrowia nieletnich. Były to pomieszczenia: mieszkalne oraz higieniczno – sanitarne; do zajęć edukacyjnych z zapleczem na środki dydaktyczne; warsztatowe do prowadzenia szkolenia zawodowego; do ćwiczeń siłowych; izby: adaptacyjna³⁸; izolacyjna³⁹ i chorych; indywidualnych oddziaływań wychowawczo-terapeutycznych; gabinety: lekarski, stomatologiczny; psychologa; pedagoga; biblioteka z czytelnią; świetlice grupowe; stołówka; teren do zajęć rekreacyjnych i sportowych; boisko zewnętrzne. Stały dostęp wychowanków do wymienionych w powyższym wykazie pomieszczeń uzasadniono realizowaniem ich potrzeb w zakresie kontynuowania nauki, odpoczynku, zachowania właściwej higieny osobistej, opieki lekarskiej oraz zajęć rekreacyjno-sportowych. Nieletni poruszający się po terenie SdN/OOW byli stale monitorowani przez pracowników ochrony lub upoważnione osoby sprawujące opiekę nad nimi.

(akta kontroli str. 4-15, 77-111, 239-260, 359-463, 538-578, 579-597)

Pracownikom wyznaczono pisemne zakresy obowiązków, do których należało m.in.: uniemożliwianie wychowankom samowolnego opuszczenia placówki, sprawowanie stałego nadzoru nad wychowankami oraz kontrolowanie pomieszczeń, w których przebywali.

Pracownicy ochrony przy wykonywaniu zadań korzystali z wewnętrznego systemu łączności przewodowej⁴⁰ i bezprzewodowej⁴¹. Wewnętrzny system łączności i komunikacji wspomagał zamontowany zestaw środków technicznych m.in.: system telewizji przemysłowej, system antynapadowy w postaci sygnalizatorów akustycznych oraz urządzenia do kontroli osób i bagażu.

(akta kontroli str. 4-15, 77-111, 239-260, 359-463, 538-578, 579-597)

Dyrektor wyjaśniła, że: (...) *wprowadzone w SdN/OOW zabezpieczenia techniczno-ochronne umożliwiały realizację ochrony w sposób zapewniający bezpieczeństwo w placówce.* (...)

(akta kontroli str. 239-260)

1.10. W Planie Ochrony z 2018 r. w załączniku Nr 3 pn. „Opis systemu zabezpieczenia elektronicznego w Schronisku”, zawarto zapisy o przyjętych środkach technicznych

³⁶ Do obowiązków ww. pracownika należała m.in.: stała obserwacja i kontrola ruchu osób i pojazdów przybywających do placówki i opuszczających SdN/OOW, sprawdzenie upoważnienia (dokumentów) zezwalających na wjazd lub wejście na teren placówki osób nie będących pracownikami SdN/OOW i odnotowanie takich czynności, przeprowadzenie kontroli osób i pojazdów opuszczających placówkę, każde otwarcie bramy wjazdowej i bramki wejściowej na teren SdN/OOW musiało być ocenione przez strażnika pod kątem zachowania bezpieczeństwa placówki i przeciwdziałania sytuacjom nadzwyczajnym (np. ucieczkom wychowanków).

³⁷ Drzwiami antywłamaniowymi i kratami z prętów stalowych otwieranych/zamykanych na zamek mechaniczny lub elektroniczny.

³⁸ Przed 1 września 2022 r. - izba przejściowa.

³⁹ Przed 1 września 2022 r.

⁴⁰ Z wykorzystaniem linii telefonicznych.

⁴¹ Poprzez radiotelefony.

i łączności do alarmowego powiadamiania o występujących zagrożeniach w SdN oraz o naruszeniu zasad organizacji pracy powodującej obniżenie poziomu bezpieczeństwa placówki. W ww. załączniku wskazano również miejsca rozmieszczenia kamer monitoringu wizyjnego. 2 lutego 2023 r. wprowadzono dodatkowo „Regulamin funkcjonowania monitoringu wizyjnego w Ośrodku”⁴², w którym m.in. zapisano dane dot. usytuowania kamer w OOW oraz informacje w zasadach przechowywania zapisu z monitoringu wizyjnego.

Urządzenia monitorujące znajdowały się m.in. w pomieszczeniach mieszkalnych i korytarzach internatu, holu i klatce schodowej internatu, holu głównym, stołówce, korytarzach i salach lekcyjnych w szkole, korytarzach i pracowniach warsztatów szkolnych, łącznikach korytarzy. Kamery monitoringu obejmowały również toalety i łazienki, w tym grup wychowawczych. Obraz monitoringu obejmujący toalety i łazienki posiadał funkcję maskującą intymne części ciała. Monitoringiem objęto również teren zewnętrzny (parking wewnętrzny, plac boiska i siłowni zewnętrznej, bramę wjazdową, ogrodzenia, teren wokół placówki).

Obraz monitoringu był na bieżąco obserwowany przez pracowników ochrony, w zależności od pory dnia przez od dwóch do trzech pracowników. Jedna osoba na głównym stanowisku ochrony śledziła obraz z 74 kamer na 12 monitorach, na stanowisku w warsztatach – z 13 kamer, a na stanowisku w internacie z 42 kamer. Całodobowo prowadzona była obserwacja na stanowisku głównym ochrony. Na stanowisku nr 3 (obejmującym warsztaty szkolne) obserwacja była prowadzona w godz. 8:00-15:00. Obserwacja grup wychowawczych prowadzona była w godzinach 15:00-8:00. Dodatkowo obserwację mogły prowadzić osoby z zespołu kierowniczego oraz Dyrektor.

(akta kontroli str. 4-15, 77-111, 239-260, 359-463, 538-578, 579-597, 598-603)

W toku oględzin pomieszczeń, w których znajdowały się rejestratory, służące do dokonywania i przechowywania zapisu z kamer monitoringu, stwierdzono m.in., że:

- pomieszczenie to było zamykane na klucz, wejście do niego prowadziło z pracowni komputerowej również zamykanej na klucz, wejście do pracowni objęte było monitoringiem wizyjnym (nie prowadzono w tym zakresie dodatkowej ewidencji);
- w pomieszczeniach nie było czujek ruchu;
- sześć rejestratorów zapisu, jeden switch i jeden router oraz kopie zapisów z monitoringu umiejscowione były w miejscach zabezpieczonych przed bezpośrednim oddziaływaniem środków chemicznych, czynników mechanicznych, temperatury i światła, a dostęp do zapisu z rejestratorów i ww. sprzętu miały wyłącznie osoby upoważnione;
- w pomieszczeniu została zamontowana klimatyzacja (w dniu oględzin panowała w nim temperatura pokojowa 21 stopni C mierzona termometrem zamontowanym w pomieszczeniu); nie stwierdzono przypadków przegrzania pomieszczeń, wystąpienia bliskości środków chemicznych, ekspozycji sprzętu na oddziaływanie słoneczne oraz urządzeń emitujących pole magnetyczne;
- nie prowadzono dla pomieszczeń ewidencji z wykazem temperatur.

Przeprowadzone 12 kwietnia 2023 r. oględziny zapisu z monitoringu dla trzech pomieszczeń (izby: adaptacyjnej, chorych) oraz wybranego dodatkowo pomieszczenia (holu internatu) wykazały, że:

- izby: adaptacyjna i chorych objęte były monitoringiem;
- ostatni dostępny zapis dla izby adaptacyjnej pochodził z 9 grudnia 2022 r. i był dłuższy niż 120 dni od dnia oględzin (nie został skasowany), pomimo wymogu określonego w art. 121 ust. 9 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;

⁴² Regulamin wprowadzony zarządzeniem Nr 4/2023 Dyrektora z dnia 2 lutego 2023 r.

- ostatni dostępny zapis w rejestratorze dla holu internatu pochodził z 10 lutego 2023 r., a okres przechowywania wyniósł 60 dni od dnia oględzin;
- zapis dla izby chorych nie mógł być odtworzony z powodu prawdopodobnej awarii jednego z sześciu rejestratorów zapisu (monitoring wizyjny w Ośrodku jest stopniowo modernizowany, a kamery analogowe wymieniane są na kamery cyfrowe);
- nie wystąpiły wydarzenia, które mogły zostać zakwalifikowane jako wydarzenia nadzwyczajne (z wyjątkiem czterech zdarzeń odnotowanych w księdze ewidencji zdarzeń nadzwyczajnych OOW);
- rejestratorach nagrywały w trybie ciągłym.

(akta kontroli str. 604-607)

1.11. W SdN/OOW obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych.⁴³ W okresie objętym kontrolą poszczególne wydatki nie przekraczały progu wartościowego⁴⁴ zobowiązującego placówkę do stosowania ustaw⁴⁵ - Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r.⁴⁶ i z dnia 11 września 2019 r.⁴⁷

(akta kontroli str. 625-638)

W okresie objętym kontrolą SdN/OOW na zakup sprzętu i usług w zakresie bezpieczeństwa i ochrony łącznie wydatkował 285 431 zł, z tego w 2019 r. – 49 549 zł, w 2020 r. – 36 085 zł, w 2021 r. – 36 661 zł i w 2022 r. – 163 136 zł.

(akta kontroli str. 639-640, 738-739, 758-760, 767-769)

Badaniem kontrolnym objęto 12 zamówień na łączną kwotę 236 318 zł dotyczących (82,8% wydatków na zakup sprzętu i usług w zakresie bezpieczeństwa i ochrony), tj.:

- zakup klimatyzatora do serwerowni obsługującej m.in. monitoring wizyjny na kwotę 7 257 zł;
- modernizację monitoringu na kwotę 29 028 zł;
- zakup dwóch monitorów do dyżurki i drugiej grupy internatu na kwotę 6 999zł⁴⁸;
- modernizację monitoringu na kwotę 18 622 zł;
- zakup komputera wraz z oprogramowaniem na kwotę 5 510 zł;
- zakup czterech foteli do dyżurki strażników na kwotę 10 623 zł;
- zakup czterech kamer IP na kwotę 5 900 zł;
- sporządzenie dokumentacji projektowej dla zadania „remont ogrodzenia” na kwotę 4 500 zł;
- wytyczenie granic ogrodzenia na kwotę 5 500 zł;
- przeniesienie systemu alarmowego i kontroli dostępu na kwotę 51 290 zł;
- naprawa panelu kontroli dostępu na kwotę 11 469 zł;
- naprawa uszkodzonego rejestratora zapisu oraz kamer na terenie szkoły na kwotę 38 415 zł;
- przeniesienie monitoringu wizyjnego z dyżurki w miejsce nowopowstającej dyżurki na kwotę 41 205 zł.

Ustalono, że ww. wydatki:

- zostały potwierdzone fakturami i poniesione zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami publicznymi (dokonane w sposób celowy, oszczędny

⁴³ Wprowadzony zarządzeniem Nr 14/2016 Dyrektora z 23 czerwca 2016 r., zmienione aneksem Nr 4/2016 z 7 listopada 2016 r. dot. zamówień poniżej progu wartościowego określonego Prawem zamówień publicznych.

⁴⁴ Do 25 lutego 2021 r. - 30 tys. euro, od 26 lutego 2021 r. - 130 tys. zł netto.

⁴⁵ Art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych wyłączył z jej stosowania zamówienia i konkursy, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro. Ustawa została uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019r. – Prawo zamówień publicznych, próg wartościowy jej stosowania ustalono do zamówień równych lub przekraczających kwotę 130 tys. zł .

⁴⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.

⁴⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.

⁴⁸ FV Nr NL/2019/3796 z 18 grudnia 2019 r.; wydatek zgodny z § 3 pkt. 2 regulaminu udzielania zamówień.

- oraz w wysokości ustalonej i ujętej w planie finansowym SdN/OOW);
- były uzasadnione potrzebami bezpieczeństwa SdN/OOW;
 - zostały dokonane zgodnie z procedurami obowiązującymi w badanym okresie, w tym określającymi sposób wyłonienia wykonawcy⁴⁹;
 - zostały prawidłowo zaewidencjonowane, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁵⁰.

(akta kontroli str. 639-737, 738-757, 758-766, 767-855, 907-1002)

1.12. Książki obiektów budowlanych dla siedmiu budynków i budowli⁵¹ SdN/OOW były prowadzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 października 1998 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵², do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵³. W książkach budynku głównego oraz warsztatów i pralni ujęto: dane osób upoważnionych do dokonywania wpisów; dane identyfikacyjne budynku; dokumentację dołączoną do książek⁵⁴, dane techniczne charakteryzujące budynek, plan sytuacyjny z zaznaczonym usytuowaniem miejsc przyłączenia budynku do sieci uzbrojenia terenu; protokoły kontroli okresowych rocznych i pięcioletnich.

W książkach pozostałych obiektów ujęto ww. wpisy bez: planu sytuacyjnego obiektu (książki garażu, kotłowni, obu wiat i agregatu prądotwórczego) oraz danych technicznych charakteryzujących obiekt (książki kotłowni, obu wiat i agregatu prądotwórczego) tj. wpisów wymaganych na podstawie § 5 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie książki obiektu, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*. We wszystkich książkach siedmiu obiektów SdN/OOW nie zaktualizowano wpisów na stronie tytułowej książki i w części II Dane identyfikacyjne obiektu (nadal znajdują się wpisy dot. nazwy Schroniska, nie ma odniesień do aktualnej nazwy Ośrodka), tj. wpisów wymaganych na podstawie § 5 pkt 1 lit. e rozporządzenia w sprawie książki obiektu, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

Budynki i obiekty SdN/OOW były poddawane (z wymaganą częstotliwością) kontrolom okresowym przez osoby posiadające wymagane uprawnienia lub kwalifikacje do kontroli stanu technicznego budynków i instalacji:

- co najmniej raz w roku, polegającym na sprawdzeniu: stanu technicznego elementów budynku, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska; przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych); instalacji gazowej i centralnego ogrzewania na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁵;
- co najmniej raz na pięć lat⁵⁶, polegającym na sprawdzeniu: stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu, jego estetyki i otoczenia; instalacji elektrycznej i piorunochronnej na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.

⁴⁹ Wykonawców wyłoniono w trybie zapytań o cenę (wystąpiło od dwóch do trzech oferentów).

⁵⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie klasyfikacji.

⁵¹ Budynku głównego (szkoła, internat), warsztatów i pralni, kotłowni, garażu, wiaty, wiaty rekreacyjnej, agregatu prądotwórczego.

⁵² Dz. U. Nr 135, poz. 882; uchylono z dniem 11 lipca 2013 r.

⁵³ Dz. U. Nr 120, poz. 1134, uchylono z dniem 1 stycznia 2023 r., dalej: rozporządzenie w sprawie książki obiektu. Zgodnie z § 7 ww. rozporządzenia książki prowadzone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, tj. przed 11 lipca 2003 r. prowadzi się na zasadach dotychczasowych, do wypełnienia tomu.

⁵⁴ W tym protokoły kontroli budynków i badań określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego.

⁵⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm., dalej: Prawo budowlane.

⁵⁶ Przeprowadzona w 2021 r.

Kontrolom stanu technicznego, przeprowadzonym w latach 2019 – 2023 (do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych⁵⁷) poddano elementy konstrukcyjne, ściany zewnętrzne i dachy; okna i drzwi; klatki schodowe, hole i korytarze; urządzenia i instalacje zamocowane do ścian i dachów; przejścia przyłączy instalacyjnych przez ściany budynków; instalacje centralnego ogrzewania i urządzenia służące ochronie środowiska (kanalizacji ściekowej i deszczowej). W kontroli przewodów kominowych badaniem objęto drożność; siłę ciągu kominowego; występowanie uszkodzeń przewodów, kanałów, rur, nasad kominowych; wykonywanie okresowego czyszczenia; samowolne zmiany w podłączeniach kominowych; sprawność urządzeń wentylacyjnych; występowanie nieprawidłowości mogących spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia. Kontrola instalacji gazowej obejmowała sprawność przyłączy gazowych, głównego zaworu, instalacji rozprowadzającej gazomierza oraz szczelności połączeń z gazomierzem. Przeprowadzano również okresowe pomiary ochronne instalacji odgromowej, wydajności oraz przeglądu instalacji wodociągowej przeciwpożarowej oraz przeglądy podręcznego sprzętu przeciwpożarowego i agregatu prądotwórczego.

W powyższym okresie nie stwierdzono wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na budynki i budowle, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, w wyniku których nastąpiłoby uszkodzenie obiektów budowlanych lub mogło wystąpić bezpośrednie zagrożenie takiego uszkodzenia, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska. SdN/OOW w miarę posiadanych środków realizował zadania w zakresie bezpieczeństwa oraz polepszenia stanu technicznego budynków i obiektów.

W zaleceniach z przeprowadzonych przeglądów w trybie art. 62 ust.1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego wskazywano na konieczność m.in. usunięcia ognisk korozji na siatce stalowej, filarach i kratkach okiennych, wykonania izolacji pionowej i poziomej w budynku głównym, a także poziomej w budynku warsztatów i pralni, usunięcia miejscowych zabrudzeń elewacji, zlikwidowania przecieków dachu garażu oraz wymienia podbitki w postaci zalanych płyt OSB. W protokołach z przeglądów rocznych za lata 2021 i 2022 nie określono terminu wykonania czynności mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, których brak był sprzeczny z art. 62a ust.3 pkt 2 Prawa budowlanego, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: 1003-1098, 1099-1480, 1481-1505)

Kierownik Gospodarczy odpowiedzialny za sprawy przeglądów okresowych i stan obiektów wyjaśnił, że *stan sześciu budynków podczas kontroli określono na dobry, a jednego (warsztatów) - na średni. Wszystkie budynki znajdują się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze, bezpieczne ich użytkowanie.*

(akta kontroli str. 1481-1505)

1.13. W obowiązującym w badanym okresie Planie Ochrony⁵⁸ Dyrektor ustalił liczbę strażników wymaganych do obsadzenia stanowisk⁵⁹. Dwie zmiany liczyły po trzech strażników do 4 lutego 2021 r., a po odstępstwie od ww. planu – trzech strażników na zmianie dziennej i dwóch strażników na zmianie nocnej. Zmiany trwały w godzinach:

- od 8:00 do 20:00 oraz od 20:00 do 8:00. - na stanowisku głównym nr 1 (dyżurka przy wejściu na teren SdN/OOW);
- od 15:00 do 20:00 i od 20:00 do 8:00 na stanowisku nr 4 (internat).

Natomiast jednonocne były stanowiska: nr 2 (szkoła) w godz. od 8:00 do 15:00 i stanowisko nr 3 (warsztaty) w godz. od 8:00 do 15:00. Strażnicy z tych stanowisk po

⁵⁷ 23 stycznia 2023 r.

⁵⁸ W części pn. Instrukcja Ochronna określająca odstępstwa od planu ochrony oraz załączniku pn. Rozliczenie stanu etatowego i zestawienie ilości stanowisk i posterunków działu ochrony.

⁵⁹ Badania sposobu obsadzenia zmian dokonano na podstawie grafików dyżurów i ksiąg przebiegu dyżurów strażników w miesiącach styczni i wrzesień badanego okresu.

zakończeniu zajęć w szkole lub warsztatach przechodzili na stanowisko nr 4 w internacie.

W Instrukcji Ochronnej Dyrektor określił możliwość zmian w organizacji ochrony w zależności od potrzeb uzasadnionych organizacją pracy SdN/OOW.

Skład zmian dziennych i nocnych był niższy od przyjętych założeń w planie ochrony, tj. dla miesięcy styczeń i wrzesień (lata 2019-2020) i styczeń (2021 r.) w ciągu 152 dób wynosił mniej niż trzech strażników w ciągu dnia i nocy oraz dla miesięcy wrzesień (2021 r.), styczeń i wrzesień (2022 r.) oraz styczeń (2023 r.) w ciągu 66 dób wynosił mniej niż trzech strażników w ciągu dnia i dwóch strażników w ciągu nocy. Niższe stany zmian od przyjętych w planie ochrony Dyrektor uzasadniał zmianą organizacji pracy placówki w związku z mniejszą liczbą nieletnich w Schronisku/Ośrodku.

(akta kontroli str. 359-463, 608-624, 856-878, 1506-1515)

1.14. Zadania z zakresu ochrony w SdN/OOW w badanym okresie realizowało od dziewięciu do 12 strażników. Zadania w tym zakresie zostały określone w Planie Ochrony (Instrukcji Ochronnej) i w zakresach obowiązków pracowników ochrony. W załączniku nr 3 „Opis systemu zabezpieczenia elektronicznego” do Planu Ochrony) Dyrektor określił m.in. obowiązujący w jednostce wewnętrzny system łączności dla pracowników wykonujących ochronę wewnętrzną i zewnętrzną oraz ustalił pracowników odpowiedzialnych za korzystanie z tych urządzeń. Wewnętrzną łączność pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi i osobami funkcyjnymi w SdN/OOW zapewniała sieć środków łączności przewodowej (wewnętrzna sieć telefoniczna) oraz bezprzewodowej (łączność radiowa przy pomocy radiotelefonów). Automatyczna centrala telefoniczna SdN/OOW zainstalowana była w pomieszczeniu serwerowni. Wewnętrzny system łączności i komunikacji wspomagał zestaw następujących środków technicznych:

a) system telewizji przemysłowej: wewnątrz i na zewnątrz budynków SdN/OOW znajdowały się telewizyjne kamery monitorujące, które całodobowo dozorowały obiekty placówki tj.:

- na każdym piętrze wewnątrz internatu (na korytarzach i świetlicach poszczególnych grup wychowawczych);
- w izbie przejściowej/adaptacyjnej i chorych, a do 1 września 2022 r. – w izbie izolacyjnej;
- w obiektach szkoły i warsztatów szkolnych - na korytarzach, w salach lekcyjnych i pracowniach system zamontowanych kamer telewizyjnych monitorował zachowanie przebywających w ich obrębie osób⁶⁰;

b) system alarmu napadowego SATEL (panel alarmowy systemu napadowego znajdował się w dyżurce strażników, a ponadto składał się z odbiorników alarmowych, sygnalizatorów pionu, pagerów, pilotów alarmowych, nadajników alarmowych, sygnalizatorów wizyjnych oraz czujników ruchu w internacie, włączanych w porze nocnej);

c) urządzenia do kontroli osób i bagażu – detektor stacjonarny (przy wejściu głównym) i ręczny detektor do wykrywania przedmiotów metalowych pozostający w dyspozycji pracownika ochrony pełniącego służbę na stanowisku głównym nr 1 (zewnętrznym/wewnętrznym);

d) system activ guard (pracownicy ochrony odbijali się w systemie activ guard w godzinach 22.30 – 6.30. Odbijanie w danym punkcie np. na terenie grupy następowało w godzinnych odstępach z tolerancją 15 min. przed i po każdej godzinie. Czynności odnotowywane były w systemie, odczytywane i przesyłane Dyrektorowi

⁶⁰ Szczegółowe rozmieszczenie kamer telewizyjnych opisane zostało w załączniku nr 4 do „Instrukcji ochronnej”; zapis monitorowanej sytuacji przez kamery telewizji przemysłowej odbywał się w postaci cyfrowej na dyskach rejestratorów rozmieszczonych jak w załączniku nr 4;

przez zewnętrzną firmę. Jeżeli nie było odbicia w punkcie, informowany był telefonicznie Dyrektor);

e) system alarmowy przeciwpożarowy zintegrowany z głównym systemem alarmowym.

Odpowiedzialnymi za korzystanie z tych urządzeń byli wszyscy pracownicy ochrony, co potwierdzono w ich zakresach obowiązków i Planie Ochrony.

(akta kontroli str. 359-463, 464-532, 608-624, 1534-1535)

W oparciu o zapisy w książce przebiegu dyżurów strażników z wybranych miesięcy (styczeń i wrzesień z lat objętych kontrolą, łącznie dziewięć miesięcy)⁶¹ stwierdzono, że w ww. dokumentacji:

- nie było zapisów dotyczących realizacji obowiązków wynikających z przepisów § 105¹² rozporządzenia w sprawie ZP i § 64 pkt 1-6 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP, a książki przebiegu dyżurów prowadzone były nierzetelnie, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*;
- obowiązki pracowników realizujących ochronę placówki kontrolowała kadra kierownicza (Dyrektor, dyrektor szkoły, kierownik internatu), a od 1 lipca 2022 r. koordynator ochrony;
- każda izba przed umieszczeniem nieletniego i po opuszczeniu przez niego izby była sprawdzana, lecz nie odnotowywano tych czynności w ww. księdze;
- fakt kontroli pobieżnej lub kontroli osobistej nieletniego przed umieszczeniem go w izbie przejściowej lub izolacyjnej dokumentowany był w protokole z kontroli osobistej;
- nieprawidłowości odnotowywane były w ww. księdze i usuwane były na bieżąco; informatyczne nieprawidłowości związane z monitoringiem wizyjnym usuwane były przez zewnętrzną firmę po zgłoszeniu awarii;
- cisza nocna w SdN/OOW obowiązywała od godz. 22.00 do 6.00.

(akta kontroli str. 608-624, 1516-1533)

Koordynator ochrony wyjaśnił, że *sposób wykonywania kontroli pracy podległych jemu pracowników weryfikował za pomocą współpracy z kierownikami innych działów poprzez wymianę informacji i spostrzeżeń, a także za pomocą wpisów w księdze przebiegu dyżuru oraz przydzielał pracownika ochrony na dane stanowisko ochrony. Weryfikacja pracy w porze nocnej weryfikowana była za pomocą systemu activ guard.*

(akta kontroli str. 608-624)

1.15. W Schronisku wprowadzono specjalne rozwiązania minimalizujące ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Wprowadzone zasady dotyczyły m.in. monitorowania stanu zdrowia, konieczności przestrzegania dystansu społecznego, dezynfekcji lub mycia rąk, stosowania środków ochrony osobistej przez pracowników i wychowanków⁶². Raportowano Ministerstwu Sprawiedliwości o sytuacji sanitarnej w placówce.

W okresie objętym kontrolą w Schronisku wystąpiły zachorowania na COVID-19 wśród pracowników i wychowanków. Wprowadzona została praca zdalna dla pracowników działu administracji, pozostali pracownicy wykonywali obowiązki zgodnie z ustalonymi grafikami. Wychowankom zapewniono dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. W SdN funkcjonował gabinet lekarski i gabinet stomatologiczny. Pomocy medycznej udzielała nieletnim również pielęgniarka. Personel medyczny przeprowadzał dla wychowanków szkolenia w zakresie edukacji zdrowotnej związanej z sytuacją epidemiologiczną. Nieletnim zapewniono także

⁶¹ Z wybranych wg osądu kontrolera dwóch posterunków ochrony jednego zewnętrznego – posterunek nr 1 (brama główna Zakładu) i jednego wewnętrznego – posterunek nr 2 (hol główny głównego budynku Zakładu).

⁶² Zarządzenia Dyrektora Nr: 5/2020 z 10 marca 2020 r. zmienione aneksem z dnia 2 listopada 2021 r., 6/2020 z 10 marca 2020 r.

możliwość odbywania kwarantanny oraz izolacji, pierwotnie w pomieszczeniu izby chorych, następnie w internacie w pomieszczeniach nieczynnej grypy drugiej, odizolowanej od pierwszej grupy, w której przebywali pozostali chłopcy, holem i kratą. Pracownicy izolację odbywali w warunkach domowych.

Liczba zachorowań na COVID-19 oraz podejrzeń zachorowań wśród pracowników kształtowała się następująco: w 2020 r. – nie było pracowników przebywających w izolacji lub kwarantannie; w 2021 r. – w izolacji lub kwarantannie przebywało ośmiu pracowników, a w 2022 r. - siedmiu.

Stwierdzono dwa przypadki zachorowań na COVID-19 wśród nieletnich w grudniu 2021 r. Chorzy zostali odizolowani od pozostałych chłopców. Pracownicy stykający się z chorymi dodatkowo wyposażeni zostali w fartuchy ochronne, jednorazowe rękawiczki i maseczki typu FFP2.

W okresie pandemii w SdN rozmieszczono urządzenia z płynem dezynfekującym. Maseczki oraz rękawiczki były dostępne dla wszystkich osób wchodzących do placówki. Przy wejściu do Schroniska ustawiono bezdotykowe urządzenie do pomiaru temperatury, a pracownikom ochrony zamontowano osłonę typu plexi. Ograniczono do niezbędnego minimum wstęp na teren placówki dla osób z zewnątrz. Dezynfekowane były przedmioty i powierzchnie, a pomieszczenia były wentylowane. Każdy dział w placówce posiadał dodatkowo płyny dezynfekujące, maski i rękawiczki. W okresie 2020-2022 chłopcy nie korzystali z przepustek. W pierwszej fazie pandemii (2021 r.) ograniczono odwiedziny, organizując je w formie on-line. Od listopada 2021r. ograniczono liczbę odwiedzających do jednego wychowanka (maksymalnie. dwie osoby odwiedzające), przy stolikach zamontowano osłony typu plexi oddzielające wychowanka od odwiedzających. Przy wejściu do placówki odwiedzający dezynfekowali ręce i mierzyli temperaturę, w przypadku nie posiadania przez nich własnej maseczki, wydawane były jednorazowe maseczki i rękawiczki.

Koszty poniesione na zakup środków ochrony osobistej wynosiły: w 2020 r. - 165 zł, w 2021 r. – 1 274 zł, a w 2022 r. - 377 zł⁶³.

(akta kontroli str. 608-624, 1536-1553, 1612)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza 15 zdarzeń zaistniałych w SdN/OOW, podczas których zastosowano wobec wychowanka środek przymusu bezpośredniego wykazała że:

- w dwóch przypadkach nie sporządzono notatki służbowej z użycia środka przymusu bezpośredniego, co było niezgodne z art. 51 ust. 1 ustawy o środkach przymusu;
- w 11 przypadkach notatki sporządzone zostały nierzetelnie, tj. nie ujęto w nich adnotacji wymaganych art. 54 ust 1 pkt 1, pkt 3 lit. c i pkt 6 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego tj. w poszczególnych notatkach nie podawano stanowiska osoby, która podjęła decyzję o użyciu środka, daty urodzenia wychowanka, informacji odnośnie tego, jaki środek zastosowano, a w przypadku uszkodzenia mienia również adnotacji wymaganych art. 54 ust 1 pkt 7 i 9 ww. ustawy tj. opisu czynności zrealizowanych przed użyciem lub wykorzystaniem i po użyciu lub wykorzystaniu tych środków oraz informacji o udzieleniu pierwszej pomocy i jej zakresie lub zapewnieniu wezwania kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe;
- w jednym przypadku nie przekazano informacji o użyciu środków przymusu

⁶³ Ponadto placówka otrzymała z zakupów centralnych: maseczki jednorazowe 30 kartonów, rękawice latex - 20 opakowań, kombinezon ochronny COVID - 1 szt, płyn do dezynfekcji- 20 but.- 5 l; 10 but.- 0,5 l. 20 but.- 0,2 l.; termometry bezdotykowe - 3 szt.; stację do pomiaru temperatury i dezynfekcji rąk - 1 szt. oraz dozownik do dezynfekcji rąk - 1 szt.

bezpośredniego do sądu rodzinnego sprawującego nadzór nad placówką, co było niezgodne z art. 40 ustawy o środkach przymusu.

(akta kontroli str. 128-172, 173-212)

Dyrektor wyjaśniła, że w zakresie nieuzupełnionych niektórych danych znajdujących się w notatce użycia środka, jak: daty urodzenia wychowanka, stanowiska osoby podejmującej zastosowanie środka, wybrania środka, stanowiska osoby stosującej środek, zwróciłam się do koordynatora ochrony w celu przeprowadzenia podległym pracownikom w najbliższym możliwym czasie szkolenia w zakresie prawidłowości wypełniania prowadzonej dokumentacji oraz dokumentacji wytwarzanej. Ponadto poinformowałam, że wykaz nieletnich z datami urodzenia nieletnich koordynator ochrony otrzyma z sekretariatu, który będzie na bieżąco uzupełniany. Środek przymusu bezpośredniego stosowany winien być przez pracowników ochrony, którzy przeszli stosowne szkolenia w tym zakresie. W związku z powyższym co do zasady pracownicy ochrony powinni wypełniać notatki z użycia śpb, co miało miejsce w przeważającej większości przypadków, w zależności od danej sytuacji. (...) Nie był uregulowany sposób przekazywania dyrektorowi placówki notatek z użycia śpb. Od dnia powierzenia pracownikowi ochrony koordynowanie ochroną dyrektor placówki przekazał informację o przekazywaniu notatek z użycia śpb do sekretariatu co najmniej kolejnego dnia od zastosowania śpb. Informuję, że na najbliższym szkoleniu pracowników ochrony, ten temat również zostanie przypomniany pracownikom ochrony.

(akta kontroli str. 856-906)

2. Analiza trzech zdarzeń, podczas których umieszczono wychowanka w izbie przejściowej SdN wykazała, że w dwóch na trzy badane przypadki udokumentowanie tych zdarzeń wpisem do księgi ewidencji izby przejściowej było nierzetelne (wpisy nie zawierały adnotacji wymaganych § 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ZP tj. nie podano przyczyny umieszczenia w izbie przejściowej).

(akta kontroli str. 221-238)

Dyrektor wyjaśniła, że sytuacja powtarza regułę stosowaną przy wypełnianiu notatek z użycia środków przymusu bezpośredniego, w związku z powyższym również ten zakres tematyczny objęty zostanie szkoleniem pracowników ochrony. Księga ewidencji w izbie przejściowej (obecnie izbie adaptacyjnej) podlegała i podlega osobie, której bezpośrednio podlegali pracownicy ochrony. Z uwagi na szereg uwag dotyczących wypełniania dokumentacji obowiązującej w dziele ochrony, szkolenie będzie z udziałem dyrektora placówki.

(akta kontroli str. 856-906)

3. Analiza sześciu zdarzeń, podczas których umieszczono wychowanka w izbie izolacyjnej SdN wykazała, że:

- w dwóch przypadkach dotyczących roku 2020 nie odnotowano ich w ww. księdze, ponieważ księga nie była w tym czasie prowadzona w SdN, co było sprzeczne z wymogami § 26 ust. 2 pkt 7 w zw. z § 34 oraz § 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ZP; jednocześnie umieszczenie w izbie izolacyjnej w dwóch przypadkach dotyczących roku 2020 nie sporządzono protokołu z użycia środka przymusu bezpośredniego wg starej procedury dokumentowania zastosowania takiego środka;
- we wszystkich sześciu przypadkach notatka i nośnik zawierający zapis z urzędzeń rejestrujących z umieszczenia nieletniego w izbie izolacyjnej nie zostały dołączone do akt osobowych nieletniego, co było sprzeczne z § 10 ust. 1 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie celi zabezpieczającej i izby izolacyjnej⁶⁴;

- w księdze ewidencji w izbie izolacyjnej nie odnotowano dwóch przypadków umieszczenia w niej jednego wychowanka (ujętych w notatkach z użycia środka przymusu bezpośredniego w postaci umieszczenia w ww. izbie z 3 i 13 września 2021 r.), co było sprzeczne z wymogami § 26 ust. 2 pkt 7 w zw. z § 34 oraz § 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ZP.

(akta kontroli str. 173-212, 215-220)

Dyrektor wyjaśniła, że zarówno w jednym jak i drugim przypadku wychowankowie nie przebywali w izbie izolacyjnej. W dniu 3 września 2021 r. wychowanek został zaprowadzony do izby izolacyjnej, zaczął agresywnie się zachowywać, w związku z czym niezwłocznie wezwano pogotowie (pogotowie wezwało policję). Wychowanek odwieziono do szpitala, który odmówił hospitalizacji [...]. Po powrocie do placówki w izbie przejściowej został wyciszony przez kierownika internatu, przyjął leki i wrócił do grupy wychowawczej. Zdarzenie, które miało miejsce w dniu 13 września 2021 r. (zgłoszenie użycia środka) było podobne jak wyżej, tj. podczas posiłku w wyniku sprzeczki dwóch chłopców, jednego chłopca, który próbował zaatakować innego chłopca, pracownik ochrony rozdzielił i zaprowadził go do izby izolacyjnej. Do czasu przyścia dyrektora placówki chłopiec zerwał część obicia na ścianie. Dyrektor placówki nie podjął decyzji o umieszczeniu chłopca w izbie i po rozmowie z wychowankiem, wrócił on do grupy wychowawczej - notatka służbowa znajdująca się w dokumentacji użycia środków przymusu bezpośredniego. (...) wszystkie nagrania dotyczące użycia środków przymusu bezpośredniego jak i wydarzenia nadzwyczajnego zostały przesłane do Ministerstwa Sprawiedliwości, a więc domniemuję, że drugi egzemplarz został dołączony do akt wychowanków. Nie sprawdzałam, czy faktycznie zostały one dołączone. Akta zostaną sprawdzone, w przypadku braku takiego nośnika zapisu, zostaną uzupełnione. Od czasu mojego zatrudnienia starałam się egzekwować stosowną dokumentację, która stanowiła podstawę do ewidencjonowania używania środków przymusu bezpośredniego jak i wydarzeń nadzwyczajnych. Zapisy w księdze dokonywałam chronologicznie, nie posiadam wiedzy dlaczego wcześniej nie dokonywano jakiegokolwiek adnotacji. Zgodnie z wcześniejszą odpowiedzią: pracownicy ochrony do 31 maja 2021 podlegali bezpośrednio kierownikowi internatu (od 1 stycznia 2019 r. były trzy zmiany personalne), od 1 czerwca 2021 r. podlegali kierującemu ochroną, a od 1 września 2022r. koordynatorowi ochrony.

(akta kontroli str. 856-906)

4. Analiza dokumentacji dziesięciu wydarzeń nadzwyczajnych zaistniałych w SdN/OOW wykazała, że:

- w jednym z badanych przypadków Dyrektor nie powiadomił niezwłocznie o wydarzeniu nadzwyczajnym Ministerstwa Sprawiedliwości, lecz dopiero trzy dni po zaistnieniu zdarzenia nadzwyczajnego, co było niezgodne z § 97 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ZP.

(akta kontroli str. 276-353)

Dyrektor wyjaśniła: (...) nie posiadam informacji dotyczącej zgłoszenia wydarzenia z listopada 2020 r. po 3 dniach (dyrektorem wówczas był Pan Rafiński).

(akta kontroli str. 856-906)

5. Zapis z monitoringu izby adaptacyjnej był przechowywany przez okres dłuższy niż 120 dni, co było niezgodne z art. 121 ust. 9 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji.

⁶⁴ Dz. U. poz. 638.

Podczas czynności oględzin monitoringu wizyjnego w Ośrodku polegających m.in. na kontroli zapisów monitoringu z izby adaptacyjnej stwierdzono zapis z kamery z 9 grudnia 2022 r. tj. powyżej 120 dni od dnia oględzin⁶⁵.

(akta kontroli str. 604-607)

Dyrektor wyjaśniła, że z chwilą opublikowania ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, informatykowi, z którym zawarto umowę cywilnoprawną przekazałam dwukrotnie ksero kartki z ustawy, która dotyczy zapisu z monitoringu. Pan był poinformowany o tym, a także współuczestniczył w tworzeniu Regulaminu funkcjonowania monitoringu wizyjnego. Nie dokonywałam czynności sprawdzających, ponieważ nie znam się na tym. Moim zdaniem informatyk powinien dbać w tym zakresie o prawidłowość (wiedza specjalistyczna), tym bardziej, że dwukrotnie w 2022 r. przypominane były okresy zapisów i dostarczane były informacje z ustawy. Ustaliłam z informatykiem, że w serwerowni od wewnętrznej strony drzwi będzie zawieszona informacja o ustawowych okresach zapisu.

(akta kontroli str. 856-906)

6. Dokumentacja wykonania czynności wynikających z § 105¹² rozporządzenia w sprawie ZP lub § 64 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP była prowadzona w Ośrodku nierzetelnie.

Analiza wpisów do „Księgi przebiegu dyżuru strażników” z wybranych dziewięciu miesięcy⁶⁶ wykazała, że:

- w miesiącach styczeń i wrzesień (2019-2021) i styczeń (2022 r.) strażnicy nie odnotowali następujących czynności: sprawdzenia, czy na posterunku zewnętrznym znajdują się zastępcze źródła światła (100% ww. czynności jakie wystąpiły w tym okresie), zapoznania się z dokumentacją znajdującą się na posterunku (100% ww. czynności), przejęcia indywidualnego wyposażenia od pracownika zdającego zmianę, w szczególności środków łączności, alarmowania i zestawu kluczy (48% ww. czynności), sprawdzenie stanu zabezpieczeń techniczno-obronnych (13% ww. czynności), sprawdzenia w obecności zdającego liczby kluczy i porównanie ich z wykazem (2% ww. czynności), co było niezgodne z § 105¹² rozporządzenia w sprawie ZP;
- w miesiącach wrzesień 2022 r. i styczeń 2023 r., strażnicy nie odnotowali następujących czynności: sprawdzenia ilości i stanu zastępczych źródeł światła (100% ww. czynności jakie wystąpiły w tym okresie), sprawdzenia i zapoznania się z dokumentacją znajdującą się na stanowisku (100% ww. czynności), przejęcia indywidualnego wyposażenia od pracownika zdającego zmianę, a w szczególności środka łączności, sygnalizacji i zestawu kluczy (98% ww. czynności), sprawdzenia stanu zabezpieczeń techniczno-ochronnych (23% ww. czynności), sprawdzenia w obecności zdającego liczby kluczy i porównanie ich z rejestrem kluczy wydanych (15% ww. czynności), co było niezgodne z § 64 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP.

(akta kontroli str. 1516-1533)

Dyrektor wyjaśniła, że z pracownikami ochrony było spotkanie, przedstawiłam jak powinna wyglądać księga, koordynatorowi ochrony przekazałam wzór (w załączeniu). Koordynator zrobił zapotrzebowanie na księgę, wówczas poinformowałam, że mogą być wydrukowane kartki. Byłam przekonana, że to funkcjonuje. W trakcie kontroli wydrukowano kartki i stosuje się zgodnie z załączonym wzorem.

(akta kontroli str. 856-906)

⁶⁵ Oględziny z 12 kwietnia 2023 r.

⁶⁶ Styczeń (2019-2023) i wrzesień (2019-2022).

7. Wykazy adresowe pracowników Ośrodka, stanowiące załączniki do Instrukcji Alarmowej Planu Ochrony z 2018 r., nie były aktualizowane⁶⁷ raz na kwartał, co było niezgodne z § 105⁷ ust. 5 rozporządzenia w sprawie ZP.

(akta kontroli str. 239-260, 359-463)

Dyrektor wyjaśniła, że: w *Planie ochrony znajdującym się u Dyrektora znajduje się wpięta aktualizacja pracowników na dzień 31 czerwca 2021 r. W związku z powierzeniem zadań kierującemu ochroną pracownik ten ustalał z kadrową kolejne aktualizacje osób, które były zatrudniane w dziale ochrony. Obecnie (OOW) do Planu ochrony dołączono wykaz wszystkich pracowników z wyszczególnieniem stanowisk i działów. W związku z powyższym, z uwagi na dane wszystkich pracowników, lista jest korygowana w kadrach, w przypadku zmian personalnych.*

NIK stwierdza, że aktualizacje wykazu adresowego pracowników wymienione w wyjaśnieniach nie były załączone do Planu ochrony, a także nie zostały przedstawione kontrolującemu w trakcie kontroli NIK. Aktualizowane raz na kwartał wykazy adresowe pracowników z danymi do nawiązania kontaktu są integralną częścią Planu ochrony.

(akta kontroli str. 1800-1810)

8. W SdN/OOW nie dochowano wymaganego terminu aktualizacji porozumienia zawartego z Policją.

W Ośrodku obowiązywało Porozumienie z Policją w sprawie ustalenia szczegółowych zasad i trybu współdziałania z Policją w sytuacjach nadzwyczajnych, zawarte 2 lipca 2018 r., które przed upływem okresu czterech lat nie zostało zaktualizowane.

Zgodnie z § 105⁷ ust. 6 rozporządzenia w sprawie ZP w razie zawarcia porozumienia ulega ono aktualizacji nie rzadziej niż co cztery lata.

(akta kontroli str. 438-440)

Dyrektor wyjaśniła, że: *w 2018 r. SdN zawarło uzgodnienie z Policją, które w 2021 r. (podjęcie mojego zatrudnienia) próbowałam uszczegółowić współpracę, uzyskałam odpowiedź negatywną z uwagi na brak podstawy prawnej do rozszerzenia uzgodnień. W związku z wejściem nowych przepisów: ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich oraz rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP oraz rozporządzenia MS z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie sposobu i trybu współdziałania okręgowych ośrodków wychowawczych, 16 stycznia 2023 r. zawarty został Plan zabezpieczenia OOW dotyczący szczegółowego zakresu i trybu współdziałania Ośrodka z Policją. Plan powstał w uzgodnieniu z Komendantem Miejskim Policji, zaakceptowany został przez Komendanta Wojewódzkiego Policji oraz Dyrektora Biura Bezpieczeństwa MS. Plan podlega aktualizacji, nie rzadziej niż co cztery lata lub w przypadku istotnej zmiany treści objętych planem.*

(akta kontroli str. 1800-1810)

9. Książki obiektów budowlanych SdN/OOW były prowadzone niezgodnie z przepisami art. 62a ust. 3 pkt 2 i art. 62b ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego oraz § 5 pkt 1 lit. e, pkt 2 i 3 oraz § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu.

W książce garażu brak było planu sytuacyjnego obiektu. W książkach kotłowni, obu wiat i agregatu prądotwórczego brak było planu sytuacyjnego obiektu i danych technicznych charakteryzujących obiekt tj. wpisów wymaganych na podstawie § 5 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie książki obiektu. We wszystkich książkach siedmiu obiektów nie zaktualizowano wpisów na stronie tytułowej książki i w części II Dane identyfikacyjne obiektu (nadal znajdują się wpisy dot. nazwy Schroniska, nie ma

⁶⁷ Ostatnia aktualizacja z 19 lipca 2021 r.

odniesień do nazwy Ośrodka) tj. wpisów wymaganych na podstawie § 5 pkt 1 lit. e rozporządzenia w sprawie książki obiektu.

W toku badania książek obiektów budowlanych SdN/OOW ustalono też, że nie dokonywano obowiązkowych wpisów:

- w części VI dotyczących danych identyfikujących osoby, które wystawiły dokumenty będące przedmiotem wpisów, tj. protokoły z okresowych kontroli stanu technicznego obiektu, przeprowadzone co najmniej raz w roku na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego, co było sprzeczne z art. 62b ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego oraz § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu;

- w części VII dotyczących danych identyfikujących osoby, które wystawiły dokumenty będące przedmiotem wpisów, tj. protokoły z okresowych kontroli stanu technicznego obiektów, przydatności do użytkowania, estetyki i ich otoczenia, przeprowadzonych co najmniej raz na 5 lat na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, co było sprzeczne z art. 62b ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego oraz § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu.

Ponadto w protokołach z okresowych kontroli budynku, przeprowadzonych w latach 2021-2022, polegających na sprawdzeniu, co najmniej raz w roku, stanu technicznego elementów budynku i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu, jego estetyki i otoczenia, nie wskazywano zgodnie z art. 62a ust. 3 pkt 2 Prawa budowlanego terminu wykonania czynności mających na celu usunięcie stwierdzonych i powtarzających się w protokołach z poszczególnych lat okresu objętego kontrolą nieprawidłowości.

Na podstawie art. 62a ust. 3 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego, w zaleceniach należało wskazać czynności mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz termin ich wykonania.

(akta kontroli str. 1003-1098, 1099-1480)

Dyrektor wyjaśniła, że wszystkie nieprawidłowości zostaną usunięte. Pytanie zostało przekazane kierownikowi gospodarczemu. Nie ulega wątpliwości, że wszystkie wymienione nieprawidłowości powinny zostać usunięte a wpisy zaktualizowane i uzupełnione, o czym poinformowałam Panią Kierownik. (...)

W załączeniu przesyłam odpowiedź kierownik gospodarczej. Z informacji zawartej w załączonej odpowiedzi wynika, że część rzeczy została już zrobiona, a część będzie wykonana po zgłoszeniu nieprawidłowości np. inspektorom dokonującym przeglądów obiektów budowlanych. Wszystkie nieprawidłowości zostaną usunięte, a przyszła termomodernizacja obiektów pozwoli nam na dokonanie wielu usprawnień technicznych obiektów. Posiadam zgodę na termomodernizację.

(akta kontroli str. 1800-1810)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor podjął działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa wychowanków. Prawidłowo wydatkowano środki finansowe na ten cel. W SdN/OOW opracowano wszystkie dokumenty dotyczące bezpieczeństwa, w tym plan ochrony, który zawierał wszystkie niezbędne elementy. Pracownikom ochrony przypisano zadania związane z ochroną. W SdN/OOW wydzielone były izby: adaptacyjna, chorych i izolacyjna (przed 1 września 2022 r.). Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na przechowywaniu zapisu monitoringu przez okres dłuższy niż wymagany, nierzetelnym prowadzeniu części dokumentacji dotyczącej przebiegu służby ochrony, pobytu w izbach, w tym nierzetelnym sporządzaniu notatek z zastosowania środków przymusu bezpośredniego, niedochowaniu terminów aktualizacji Planu ochrony, w tym wykazów adresowych pracowników i porozumienia zawartego z Policją oraz nierzetelnym prowadzeniu książek obiektów budowlanych, w tym m.in. braku

obowiązkowych wpisów dotyczących danych identyfikujących osób, które wystawiły dokumenty będące przedmiotem wpisów.

OBSZAR

2. Działalność resocjalizacyjna w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Dyrektor we współpracy z nauczycielami zajmującymi stanowiska kierownicze opracował roczne plany pracy⁶⁸ będące podstawą działalności dydaktycznej, rewalidacyjnej, wychowawczo-profilaktycznej, opiekuńczej, terapeutycznej i resocjalizacyjnej. Zostały one zaopiniowane, zgodnie z § 33 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ZP⁶⁹ oraz zgodnie z § 16 pkt 1 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP⁷⁰, przez Radę SdN/OOW, która nie wniosła do nich uwag. W ww. planach pracy zawarto wszystkie elementy wskazane w § 12 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie ZP⁷¹ i w § 10 ust. 3 pkt 1-3 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP. Dyrektor nie opracował rocznego planu pracy na rok szkolny 2020/2021, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1554-1575, 1576-1582, 1583-1592, 1593-1611)

2.2. Wychowankom przebywającym w SdN/OOW pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielał zespół psychologiczno-pedagogiczny, który składał się z pedagogów i psychologów (łącznie od dwóch do trzech osób w ciągu roku szkolnego⁷²). Ww. osoby posiadały wykształcenie kierunkowe - studia wyższe z zakresu psychologii lub pedagogiki oraz liczne kursy i szkolenia, w tym terapeutyczne. Pomocy udzielano w oparciu o opracowaną na potrzeby SdN/OOW procedurę. Organizację i funkcjonowanie Zespołu Diagnostycznego⁷³ określał Regulamin SdN i opracowana Procedura udzielania wychowankom pomocy psychologiczno-pedagogicznej⁷⁴. Jednym z podstawowych zadań ZD było opracowanie opinii psychologiczno-pedagogicznej dla sądów sporządzanych do sześciu tygodni od umieszczenia wychowanka w SdN. W procesie tworzenia opinii uczestniczyli oprócz członków ZD również zatrudnieni na umowy zlecenia lekarze: psychiatra i lekarz medycyny rodzinnej.

Organizację i funkcjonowanie Zespołu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej⁷⁵ określał Regulamin OOW i Regulamin organizacji i funkcjonowania ZPPP⁷⁶. Jednym z podstawowych zadań ZPPP było opracowanie indywidualnych planów oddziaływań wychowawczych, resocjalizacyjnych i terapeutycznych⁷⁷ sporządzanych do sześciu

⁶⁸ Na lata szkolne 2019/2020, 2021/2022 i 2022/2023.

⁶⁹ Przed 1 września 2022 r.

⁷⁰ Od 1 września 2022 r.

⁷¹ Przed 1 września 2022 r.

⁷² Skład zmieniał się w poszczególnych latach badanego okresu. Wszyscy członkowie zespołu byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w częściowym wymiarze etatu: w roku szkolnym 2019/2020 – jeden pedagog 17/22 etatu, dwóch psychologów po 11/22 etatu, w roku szkolnym 2020/2021 – dwóch pedagogów 11/22 i 17/22 etatu, jeden psycholog 17/22 etatu, w roku szkolnym 2021/2022 – pedagog 17/22 etatu, psycholog 17/22 etatu, pedagog terapeuta uzależnień 11/22-4/22 etatu, w roku szkolnym 2022/2023 – pedagog 17/22-22/22 etatu, psycholog 17/22 etatu.

⁷³ Dalej: ZD.

⁷⁴ Praca ZD była dokumentowana w dziennikach zajęć pedagoga i psychologa, aktach osobowych wychowanków, ewidencji wykonania przez ZD opinii w sprawach wychowanków, książce ewidencji psychologicznych badań testowych, ewidencji, w której były wpisywane zajęcia specjalistyczne indywidualne i grupowe, teczce indywidualnej „A” i „B”, księdze ewidencji umieszczonych w izbie przejściowej lub adaptacyjnej.

⁷⁵ Dalej: ZPPP.

⁷⁶ Praca ZPPP była dokumentowana w dziennikach zajęć pedagoga i psychologa, aktach osobowych wychowanków, ewidencji wykonania przez ZD opinii w sprawach wychowanków, książce ewidencji psychologicznych badań testowych, ewidencji, w której były wpisywane zajęcia specjalistyczne indywidualne i grupowe, teczce indywidualnej „A” i „B”, księdze ewidencji umieszczonych w izbie przejściowej lub adaptacyjnej.

⁷⁷ Dalej: IPOWRT.

tygodni od umieszczenia wychowanka w OOW oraz ich ewaluacja i modyfikacja po sześciu miesiącach pobytu wychowanka w Ośrodku. W procesie tworzenia IPOWRT uczestniczyli oprócz członków ZPPP również inni pracownicy pedagogiczni Ośrodka mający kontakt z nieletnim.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna realizowana była w formie zajęć indywidualnych i grupowych oraz realizacji zajęć socjoterapeutycznych, psychoedukacyjnych, wyrównawczych, korekcyjnych, zajęć z elementami socjoterapii, programów profilaktycznych oraz podejmowania interwencji w sytuacjach kryzysowych. Schronisko nie zatrudniało dodatkowo innych specjalistów.

SdN/OOW dla realizacji ww. zadań posiadał dwa pomieszczenia do zajęć psychologiczno-pedagogicznych (gabinet psychologa, gabinet pedagoga), zlokalizowane na terenie szkoły SdN/OOW. Pomieszczenia były prawidłowo oznaczone i wyposażone. Do zajęć grupowych wykorzystywano świetlice w internacie. Pracownicy ZD dokumentowali swoją działalność poprzez m.in. dzienniki pracy psychologa, pedagoga oraz dzienniki prowadzonych zajęć.

Nie wystąpiły przypadki nieudzielenia pomocy psychologicznej z powodu wyczerpania limitu godzin. Pomoc psychiatryczna i z zakresu POZ świadczona była na podstawie umowy zlecenia zawartej z lekarzem psychiatrą i lekarzem medycyny rodzinnej, którzy sprawowali opiekę lekarską nad wychowankami, wykonywali badania wstępne diagnozujące nowo przyjętych wychowanków, w razie potrzeby udzielali konsultacji. Badania powyższe odbywały się w gabinecie lekarskim na terenie SdN/OOW.

(akta kontroli str. 1554-1575, 1613-1622, 1623-1625, 1628-1629, 1630-1649-1661)

Kontrola dokumentacji pracy ZD i ZPPP w miesiącach czerwiec i wrzesień lat 2019-2022 i styczeń 2023 r. wykazała, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna była świadczona w formie indywidualnej pomocy: konsultacji, porad specjalistycznych, indywidualnej terapii, badań diagnostycznych oraz pomocy grupowej w postaci zajęć psychoedukacyjnych, terapeutycznych, profilaktycznych, grupowych badań ankietowych. W ww. okresie zgodnie z planem zajęć udzielono odpowiednio:

- pomocy indywidualnej: w czerwcu 2019 r. – 18 godz.; w grudniu 2019 r. – 93 godz.; w czerwcu 2020 r. – 65 godz., w grudniu 2020 r. – 48 godz., w czerwcu 2021 r. – 45 godz.; w grudniu 2021 r. – 92 godz.; w czerwcu 2022 r. – 30 godz.; w grudniu 2022 r. – 75 godz.; w styczniu 2023 r. - 92 godz.;
- pomocy w postaci zajęć grupowych: w czerwcu 2019 r. – 13 godz.; w grudniu 2019r. – 11 godz.; w czerwcu 2020 r. – 46 godz., w grudniu 2020 r. – 20 godz., w czerwcu 2021 r. – 15 godz.; w grudniu 2021 r. – 19 godz.; w czerwcu 2022 r. – 10 godz.; w grudniu 2022 r. – 66 godz.; w styczniu 2023 r. - 12 godz.

(akta kontroli str. 1662-1684)

2.3. W wyniku zbadania dokumentacji 10 wychowanków przebywających w SdN/OOW w okresie objętym kontrolą ustalono, że:

- w pięciu (SdN) proces resocjalizacji prowadzony był w oparciu o indywidualną diagnozę wychowanka sporządzaną przez psychologa i pedagoga po przeprowadzeniu rozmowy wstępnej i wstępnego badania psychologicznego podczas pobytu wychowanka w izbie przejściowej oraz sformułowane zalecenia do pracy z wychowankiem (od września 2021 r. na podstawie Programu pomocy psychologiczno-pedagogicznej), a następnie po otrzymaniu akt wychowanka z sądu ZD opracowywał opinię diagnostyczną z udziałem wychowanka; opinie ww. wychowanków zawierały elementy wymienione w § 83 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ZP i opracowywano je w terminie sześciu tygodni od umieszczenia wychowanka w Schronisku;
- w pięciu (OOW) proces resocjalizacji prowadzony był w oparciu

o indywidualną diagnozę wychowanka sporządzaną przez psychologa i pedagoga po przeprowadzeniu rozmowy wstępnej i wstępnego badania psychologicznego podczas pobytu wychowanka w izbie adaptacyjnej oraz opracowaniu Programu adaptacji wychowanka do warunków OOW, który podlegał okresowej ewaluacji, a następnie ZPPP opracowywał z udziałem wychowanka IPOWRiT; indywidualne programy oddziaływań ww. wychowanków zawierały elementy wymienione w § 24 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie pobytu nieletnich w okręgowych ośrodkach wychowawczych⁷⁸ i opracowywano je w terminie sześciu tygodni od umieszczenia wychowanka w Ośrodku;

- nieletni byli zapoznawani z projektem IPOWRiT, mieli możliwość wypowiedzenia się i złożenia własnych propozycji, co uwzględniano w ostatecznej wersji dokumentu; wystąpił jeden przypadek odmowy współdziałania wychowanka przy opracowywaniu IPOWRiT;
- Ośrodek w dwóch przypadkach zmodyfikował IPOWRiT wraz z przebiegiem resocjalizacji, po sześciu miesiącach pobytu w Ośrodku, zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia w sprawie pobytu w OOW;
- we wszystkich przypadkach wychowankowie uczestniczyli w przewidzianych dla nich w Programach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (przed 1 września 2022 r.) oraz Programach adaptacji i IPOWRiT (po 1 września 2022 r.) rodzajach i formach oddziaływań resocjalizacyjno-terapeutycznych (czas uczestnictwa odpowiadał założeniom poszczególnych form) oraz formach kształcenia zawodowego⁷⁹;
- SdN/OOW podejmował działania zmierzające do nawiązania współpracy z rodziną (opiekunami prawnymi) wychowanków w celu doprowadzenia do ich integracji społecznej.

(akta kontroli str. 1554-1575, 1812-2371)

2.4. W wyniku zbadania dokumentacji 10 nieletnich przebywających w SdN/OOW w okresie objętym kontrolą ustalono, że we wszystkich przypadkach Dyrektor informował rodziców (opiekunów) o zachowaniu nieletniego przebywającego w SdN, co najmniej dwa razy w roku oraz o postępach w resocjalizacji nieletnich, zgodnie § 85 rozporządzenia w sprawie ZP oraz § 25 rozporządzenia w sprawie pobytu w OOW.

(akta kontroli str. 868, 1554-1575, 1812-2371)

2.5. Wychowankom umożliwiano kształcenie ogólne i zawodowe na terenie SdN/OOW w szkole podstawowej i szkole branżowej I stopnia w zawodach ślusarz⁸⁰ i stolarz⁸¹.

Z 10 objętych badaniem kontrolnym wychowanków czterech kształciło się tylko w szkole podstawowej, dwóch w pierwszym roku pobytu – w szkole podstawowej, a w drugim roku pobytu - w szkole branżowej I stopnia oraz czterech wyłącznie w szkole branżowej I stopnia.

Liczebność grup wychowawczych i oddziałów szkolnych, do których przypisano pięciu wychowanków z SdN, liczyła w badanym okresie do 10 uczestników i była zgodna z § 31 rozporządzenia w sprawie ZP. W roku szkolnym 2022/2023 w OOW liczebność oddziałów klasowych wynosiła do 12 uczniów i była zgodna z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP, a liczebność grupy wychowawczej za zgodą organu prowadzącego wynosiła do 13 lutego 2023 r. 15 wychowanków.

⁷⁸ Dz. U. poz. 1890, dalej: rozporządzenie w sprawie pobytu w OOW.

⁷⁹ W SP przysposabiani byli do zawodu ślusarza, zaś w szkole branżowej I st. kształcili się w zawodzie ślusarza.

⁸⁰ W latach szkolnych 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023.

⁸¹ W roku szkolnym 2019/2020.

W trakcie resocjalizacji umożliwiano udział w zajęciach o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym⁸².

(akta kontroli str. 1554-1575, 1685, 1686-1688, 1812-2371)

2.6. W okresie objętym kontrolą w SdN/OOW udzielono łącznie 369 nagród i zastosowano 109 środków dyscyplinarnych. Na podstawie wyłonionej próby dziesięciu wychowanków i dostępnej w SdN/OOW dokumentacji ustalono, że:

- środki dyscyplinarne wobec wychowanków zostały zastosowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulaminem⁸³, głównie za zachowania godzące w dobro innych osób oraz nieusprawiedliwiony niepowrót z przepustki lub urlopu;
- 10 ww. wychowankom udzielono łącznie 147 nagród (pochwała, przepustka, nagroda rzeczowa lub pieniężna, zgoda na wykonanie przedmiotu w warsztatach szkolnych, list pochwalny do sądu lub rodziców, zezwolenie na rozmowę telefoniczną na koszt placówki, zgoda na udział w imprezach, zajęciach oświatowych i sportowych oraz szkoleniowych poza placówką) oraz 16 środków dyscyplinarnych (upomnienie, nagana, powiadomienie sądu o niewłaściwym zachowaniu);
- za jedno wykroczenie stosowano zawsze jeden środek dyscyplinarny, niezwłocznie po zaistniałym zdarzeniu;
- każdorazowo przed zastosowaniem środka dyscyplinarnego przeprowadzane były rozmowy wyjaśniające okoliczności zdarzenia przez wychowawcę/nauczyciela, który wnioskował środek, oraz wnioski kierowane były do zaopiniowania przez członków ZD/ZPPP; wyżej wymienieni na druku o zastosowanie środka dyscyplinarnego sporządzali adnotacje po wysłuchaniu wychowanka;
- Dyrektor po zapoznaniu się z treścią adnotacji na wniosku o zastosowanie środka dyscyplinarnego oraz po rozmowie z wychowankiem podejmował decyzję o zastosowaniu środka, zaś wychowawca prowadzący zapoznawał wychowanka z decyzją Dyrektora; fakt ten oraz zapoznanie wychowanka o prawie do złożenia skargi do sędziego rodzinnego był własnoręcznie podpisany przez wychowanka na wniosku o zastosowanie środka dyscyplinarnego wraz z datą tego podpisu;
- wszystkie zastosowane środki dyscyplinarne były wpisywane do Księgi nagród i środków dyscyplinarnych, a następnie wpięte do akt osobowych wychowanka.

(akta kontroli str. 1689-1700, 1718-1723, 1724-1799, 1812-2371)

2.7. Z próby 10 wychowanków, pięciu opuściło SdN po ukończeniu 18 roku życia, a pięciu nadal przebywa w OOW. Analizując dokumentację pięciu usamodzielnianych w SdN nieletnich⁸⁴ ustalono, że:

a) we wszystkich przypadkach Schronisko w celu przygotowania wychowanka do zwolnienia, co najmniej sześć miesięcy przed jego zwolnieniem gromadziło informacje o potrzebach wychowanków objętych badaniem na bieżąco; z wychowankami były prowadzone rozmowy dotyczące ich sytuacji socjalno-mieszkaniowej oraz planów związanych z przyszłością po opuszczeniu placówki; o przysługującej pomocy w usamodzielnieniu informowano wychowanka podczas wspólnej pracy nad dokumentacją dotyczącą procesu usamodzielnienia⁸⁵;

⁸² M.in. międzyśrodkowe rozgrywki sportowe, turnieje tenisa stołowego, turnieje wyciskania sztangi, turnieje piłki nożnej, udział w imprezie „Paczka dla bohatera”, wycieczki edukacyjne po Szczecinie, Trzebieży i Nowym Warpnie, nad Jezioro Szmaragdowe, nad Jezioro Świdwie, po Odrze, po Pojezierzu Drawskim, do Urzędu Miejskiego w Szczecinie, wyjście do muzeum komunikacji, do kawiarni, do kina, na mecz piłki nożnej, rajdy w Puszczy Bukowej i Puszczy Wkrzańskiej, udział w pikniku wojskowym, w Biegu Tropem Wilczym.

⁸³ Regulamin nagród i środków dyscyplinarnych wprowadzony zarządzeniem Nr 30/2020 Dyrektora z dnia 29.10.2020 r.

⁸⁴ Trzech wychowanków usamodzielniono w 2020 r., a dwóch – w 2021 r.; w latach 2019 i 2022-2023 nie było usamodzielnień w tej grupie.

⁸⁵ Indywidualny Plan Usamodzielnienia.

b) we wszystkich przypadkach pracownicy Schroniska udzielali wychowankowi informacji dotyczących wyrobienia niezbędnych dokumentów, o przysługującej pomocy w usamodzielnianiu, o obowiązku nawiązania i utrzymywania kontaktów z kuratorem sądowym; udzielali pomocy w uzyskaniu samodzielnego miejsca zamieszkania w postaci rozmów informacyjnych i motywacyjnych;

c) Dyrektor nie udzielił pomocy finansowej lub materialnej oraz pomocy w podjęciu przez nich zatrudnienia żadnemu z ww. pięciu wychowanków;

d) we wszystkich przypadkach Schronisko informowało właściwego kierownika PCPR o wychowankach, którzy w danym roku kalendarzowym mieli osiągnąć pełnoletność, informowało o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka oraz przekazywało w wyznaczony terminie właściwemu PCPR⁸⁶ dokumentację dotyczącą osoby usamodzielnianej, co było zgodne z § 3 ust. 1 - 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie⁸⁷.

(akta kontroli str. 1689-1700, 1811, 1812-2371)

2.8. Wydatki ogółem SdN/OOW w latach 2019-2022 wyniosły w:

- 2019 r. - 4.170 tys. zł w tym wydatki płacowe 2.738 tys. zł (65,66 %) oraz pozapłacowe 1.432 tys. zł (34,34%);
- 2020 r. - 4.370 tys. zł w tym wydatki płacowe 2.795 tys. zł (63,96%) oraz pozapłacowe 1.575 tys. zł (36,04%);
- 2021 r. - 4.410 tys. zł w tym wydatki płacowe 2.820 tys. zł (63,95%) oraz pozapłacowe 1.590 tys. zł (36,05 %);
- 2022 r. - 5.248 tys. zł w tym wydatki płacowe 3.029 tys. zł (57,72%) oraz pozapłacowe 2.219 tys. zł (42,28 %).

Wydatki SdN/OOW w latach 2019-2022 z tytułu zakupu:

- materiałów i wyposażenia wyniosły w: 2019 r. - 142 tys. zł, 2020 r. - 189 tys. zł, 2021 r. - 99 tys. zł oraz w 2022 r. - 54 tys. zł;
- usług remontowych w: 2019 r. - 81 tys. zł, 2020 r. - 158 tys. zł, 2021 r. - 197 tys. zł oraz w 2022 r. - 753 tys. zł.

SdN/OOW w badanym okresie poniósł wydatki inwestycyjne w 2019 r. w wysokości 11 tys. zł oraz w 2021 r. w wysokości ponad 59 tys. zł⁸⁸.

Wysokość wydatków poniesionych w roku na jednego wychowanka w SdN/OOW (przy uwzględnieniu średniego stanu ewidencyjnego w danym roku kalendarzowym⁸⁹) wyniosła w: 2019 r. - 378 tys. zł, 2020 r. - 540 tys. zł, 2021 r. - 671 tys. zł oraz w 2022r. - 660 tys. zł. Wydatki zrealizowane przez SdN/OOW w związku z zakupem środków żywności wyniosły w: 2019 r. - 34 tys. zł, 2020 r. - 40 tys. zł, 2021r. - 36 tys. zł, 2022r. - 79 tys. zł⁹⁰.

(akta kontroli str. 1689-1700, 1701-1717)

2.9. Zatrudnienie w SdN/OOW (w etatach ogółem) wynosiło według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia odpowiednio w: 2019 r. – 40,82 i 37,67; 2020 r. – 36,77 i 37,72, 2021 r. – 37,35 i 36,31, 2022 r. – 40,92 i 36,22 etatu. Liczba pracowników pedagogicznych według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia wynosiła w etatach odpowiednio w: 2019 r. – 17,3 i 16,4; 2020 r. – 13,23 i 14,68; 2021 r. – 12,81 i 12,27;

⁸⁶ PCPR w Drawsku Pomorskim (2), PCPR w Policach (1), MOPR w Szczecinie (1), MOPS Grabowo 2 w Gdyni (1).

⁸⁷ Dz. U. 2012 r. poz. 954, dalej: rozporządzenie w sprawie pomocy na usamodzielnianie.

⁸⁸ Inwestycja w 2019 r. dotyczyła podgrzewacza biwalentnego do kotłowni, natomiast inwestycja w 2021 r. dotyczyła zakupu unitu stomatologicznego.

⁸⁹ Średni stan ewidencyjny wychowanków wynosił w: 2019 r. – 11,04 wychowanków, 2020 r. – 8,09 wychowanków, 2021 r. - 6,57 wychowanków oraz w 2022 r. – 7,95 wychowanków.

⁹⁰ Wysokość kwoty poniesionej z tytułu zakupu środków żywności w SdN/OOW wynikała z ustalonej przez MS wysokości stawek dziennych wyżywienia, zmieniającego się stanu ewidencyjnego wychowanków oraz zmieniających się cen żywności na rynku.

2022 r. – 16,7 i 14,78 etatu. Liczba psychologów/pedagogów według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia wynosiła w etatach odpowiednio w: 2019 r. – po 1,27; 2020 r. – 2,54 i 2,04; 2021 r. – 1,54 i 2,04; 2022 r. – 1,72 i 1,54 etatu. Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli: liczba zatrudnionych pracowników pedagogicznych wynosiła 14,1 etatu, psychologów/pedagogów – 1,77, a zatrudnienie ogółem wynosiło 36,37 etatu.

(akta kontroli str. 464-532, 533-537, 1689-1700)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dyrektor nie opracował rocznego planu pracy na rok szkolny 2020/2021, co było niezgodne z § 12 ust. 2 w zw. z § 33 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ZP.

(akta kontroli str. 1554-1575, 1576-1582, 1583-1592, 1593-1611)

Dyrektor wyjaśniła: *Pracę rozpoczęłam w drugim miesiącu półrocza 2020/2021. Pracowałam na planie pracy zespołu diagnostycznego, który zawierał przeważające elementy. Nie znam przyczyn nieopracowania planu pracy SdN, wówczas dyrektorem był Pan Rafiński.*

(akta kontroli str. 856-906)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor prawidłowo zorganizował działalność resocjalizacyjną, a stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały na nią istotnego wpływu. Dla każdego wychowanka przeprowadzono indywidualną diagnozę oraz opracowano opinię diagnostyczną lub IPOWRiT, na bieżąco udzielano pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz psychiatrycznej. Wszyscy objęci badaniem wychowankowie uczestniczyli w przewidzianych formach oddziaływań resocjalizacyjno-terapeutycznych oraz kształceniu ogólnym i zawodowym. SdN/OOW organizował zajęcia kulturalno-oświatowe oraz sportowo-rekreacyjne dla wychowanków. Informowano właściwego kierownika PCPR o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka co najmniej na trzy miesiące przed terminem opuszczenia przez niego placówki oraz przekazywano najpóźniej miesiąc przed terminem opuszczenia placówki właściwemu PCPR dokumentację dotyczącą osoby usamodzielnianej. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na nieopracowaniu Planu pracy Schroniska w roku szkolnym 2020/2021.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Powiadomianie o wydarzeniu nadzwyczajnym wszystkich uprawnionych do tego prawem organów.
2. Przechowywanie zapisu z monitoringu izby adaptacyjnej przez okres wskazany w przepisach.
3. Przechowywanie dokumentacji z zastosowania środka przymusu bezpośredniego lub wydarzeń nadzwyczajnych wraz z zapisem z monitoringu w dokumentacji indywidualnej nieletniego.
4. Sporządzanie przewidzianych przepisami planów pracy.
5. Rzetelne prowadzenie dokumentacji wewnętrznej dotyczącej m.in. przebiegu służby pracowników ochrony, książek pobytu w izbach, notatek z zastosowania środka przymusu bezpośredniego, książek obiektów budowlanych.
6. Przestrzeganie terminów aktualizacji Planu ochrony, w tym wykazów adresowych pracowników placówki.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 30 maja 2023 r.

Kontroler
Leszek Smykowski
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor